

รายงานผลการดำเนินงานโครงการ

ขับเคลื่อนข้อเสนอการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการด้านการศึกษาในภูมิภาค

“การแก้ไขปัญหาดังกล่าวและเยาวชนนอกระบบ การศึกษาให้กลายเป็นศูนย์

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Prachuap Khiri Khan

Zero Dropout

เมืองสามอ่าว

เอกสารเลขที่ 12/2568

กลุ่มพัฒนาการศึกษา

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คำนำ

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อสรุปผลการดำเนินงานโครงการ “การแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ที่ต้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด อันจะนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โครงการดังกล่าวมุ่งเน้นการจัดทำข้อเสนอการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ การพัฒนาการศึกษาร่วมกับหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการติดตามและแก้ไขปัญหาเด็กนอกระบบการศึกษาในจังหวัดจำนวน ๙,๖๐๑ คน ทั้งนี้ รายงานสรุปผลฉบับนี้ได้รวบรวมผลการดำเนินงาน ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น พร้อมทั้งดัชนีชี้วัดความสำเร็จ เพื่อใช้เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ และเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานสรุปผลโครงการฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหาร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ในการนำไปใช้เป็นแนวทางและต่อยอดการพัฒนาการศึกษาในอนาคต

กลุ่มพัฒนาการศึกษา
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
กันยายน ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	๑
สารบัญ	๒
บทที่ ๑ บทนำ	๓
หลักการและเหตุผล	๓
วัตถุประสงค์	๔
เป้าหมายของโครงการ	๔
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	๕
ตัวชี้วัดความสำเร็จ	๕
กลุ่มเป้าหมายโครงการ	๕
ระยะเวลาในการดำเนินการ	๕
บทที่ ๒ วิธีการดำเนินการ	๖
บทที่ ๓ ผลการดำเนินงาน	๘
บทที่ ๔ สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ	๒๔
ข้อเสนอนโยบายเชิงพื้นที่ ฯ	๒๗
ภาคผนวก	๔๘
คณะผู้จัดทำ	๕๒

บทที่ ๑

หลักการและเหตุผล

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของศตวรรษที่ ๒๑ โดยยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ได้กำหนดเป้าหมายให้คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในอนาคต โดยเฉพาะการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อให้คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล มีทักษะที่จำเป็นในการใช้ชีวิตและประกอบอาชีพ อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลด้านการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่ายังคงมีปัญหาการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา โดยเฉพาะกลุ่มเด็กตกหล่นนอกระบบการศึกษา ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของจังหวัด

จากสถิติ นักเรียนที่เข้าเรียนในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ต่อประชากรวัยเรียน ปี ๒๕๖๗ จำแนกตามระดับชั้นตั้งแต่เตรียมอนุบาล ถึง ปวส. ช่วงอายุ ๒ - ๑๙ ปี พบว่า มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด ๙๗,๒๔๑ คน ต่อประชากรวัยเรียน ๑๑๑,๑๔๒ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๗.๔๙ แม้ว่าจะมีแนวโน้มที่ดี แต่ยังคงมีเด็กและเยาวชนจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล เด็กจากครอบครัวยากจน และเด็กที่มีปัญหาทางสังคม จากข้อมูลของศูนย์บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ พบว่ามีเด็กวัยเรียนที่อยู่นอกระบบการศึกษาทั้งหมด จำนวน ๑,๐๒๕,๕๑๔ คน สำหรับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีจำนวน ๙,๖๐๑ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๘.๖๓ ต่อจำนวนประชากรวัยเรียนทั้งหมดในจังหวัด ซึ่งตัวเลขเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการเข้าถึงระบบการศึกษา การขาดโอกาส และความไม่เท่าเทียมกันในการได้รับการศึกษา

จำนวนเด็กนอกระบบการศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์					
อำเภอ	ก่อนประถมศึกษา (อายุ 3 - 5 ปี)	ประถมศึกษา (อายุ 6 - 11 ปี)	มัธยมศึกษาตอนต้น (อายุ 12 - 14 ปี)	ม.ปลาย/อาชีวฯ/สกร. (อายุ 15 - 18 ปี)	จำนวน (คน)
อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์	425	396	84	513	1,418
อำเภอทับสะแก	149	110	82	261	602
อำเภอบางสะพาน	280	343	92	491	1,206
อำเภอบางสะพานน้อย	115	140	78	348	681
อำเภอหัวหิน	661	1,064	374	991	3,090
อำเภอปราณบุรี	313	377	92	385	1,167
อำเภอสามร้อยยอด	137	220	43	408	808
อำเภอกุยบุรี	147	146	33	303	629
รวม	2,227	2,796	878	3,700	9,601

*ข้อมูล ณ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2568

ภายใต้คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษา ในภูมิภาค กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้สำนักงานศึกษาธิการภาคและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีบทบาทสำคัญในการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาแบบบูรณาการ อย่างไรก็ตาม พบว่า การดำเนินงานด้านการจัดการศึกษายังคงขาดความเชื่อมโยงและบูรณาการในเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งทำให้การจัดการศึกษายังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุนี้ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จึงได้จัดทำโครงการขับเคลื่อนข้อเสนอ การบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการด้านการศึกษาในภูมิภาค “การแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบ การศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuabkhirikhan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ขึ้น โดยมุ่งเน้น การแก้ไขปัญหาเด็กตกหล่นนอกระบบการศึกษา การพัฒนาการศึกษาไปในทิศทางเดียวกันกับทิศทางการ พัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ และตอบสนองความต้องการในเชิงพื้นที่ นำไปสู่การยกระดับคุณภาพ การศึกษาที่ดีขึ้น มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และลดความเหลื่อมล้ำอย่างทั่วถึง ผลิตและพัฒนากำลังคน ให้สอดคล้องกับความต้องการและรองรับการพัฒนาประเทศส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะสำหรับโลก ยุคใหม่ “เรียนดี มีความสุข”

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อจัดทำข้อเสนอการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับจังหวัดได้อย่างเป็นรูปธรรม
๒. เพื่อพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงาน อื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
๓. เพื่อติดตามเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษาของจังหวัด จำนวน ๙,๖๐๑ คน และดำเนินมาตรการ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาการหลุดออกจากระบบการศึกษาตามความเหมาะสม

เป้าหมายของโครงการ

ผลผลิต (Output)

- ๑) ข้อเสนอการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนและหน่วยงาน ทางการศึกษาในพื้นที่
- ๒) รายงานผลการนำข้อเสนอไปสู่การปฏิบัติระดับจังหวัด และการพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือ และบูรณาการกับหน่วยงาน
- ๓) ติดตามเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษาของจังหวัด จำนวน ๙,๖๐๑ คน และดำเนินมาตรการ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาการหลุดออกจากระบบการศึกษาตามความเหมาะสมของแต่ละกรณี

ผลลัพธ์ (Outcome)

การพัฒนาการศึกษาระดับจังหวัด มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ แบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา บรรลุผลตามเป้าหมายและตอบสนองความต้องการในเชิงพื้นที่ เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด นำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้น มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และลดความเหลื่อมล้ำอย่างทั่วถึง ผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการและรองรับการพัฒนาประเทศ ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะสำหรับโลกยุคใหม่ “เรียนดี มีความสุข”

ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

เชิงปริมาณ

- ๑) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีข้อเสนอการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ จำนวน ๑ ฉบับ
- ๒) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีรายงานผลการนำข้อเสนอไปสู่การปฏิบัติระดับจังหวัด ด้วยการร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงาน จำนวน ๑ ฉบับ
- ๓) มีการติดตามเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษาของจังหวัด และดำเนินมาตรการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาการหลุดออกจากระบบการศึกษา ร้อยละ ๑๐๐

เชิงคุณภาพ

การพัฒนาการศึกษาระดับจังหวัด เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาค ทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด นำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้น มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และลดความเหลื่อมล้ำอย่างทั่วถึง ผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการและรองรับการพัฒนาประเทศ

กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์

ผู้เรียน ประชาชน หน่วยงาน สถานศึกษา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมทั้งผู้บริหารและผู้รับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ การพัฒนาการศึกษา ของหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ระยะเวลาในการดำเนินการ ธันวาคม ๒๕๖๗ - กรกฎาคม ๒๕๖๘

งบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาทถ้วน (งบที่ได้จัดสรร)

บทที่ ๒

วิธีการดำเนินการ

การจัดทำข้อเสนอการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการด้านการศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ “การแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuabkhirikhan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์”

กิจกรรมที่ ๑ จัดทำข้อเสนอการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วน และหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่

๑.๑ ประชุมคณะกรรมการระดับจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะทำงานแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ระดับอำเภอ

กิจกรรมที่ ๒ ติดตามเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษาของจังหวัด และดำเนินมาตรการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาการหลุดออกจากระบบการศึกษา

๒.๑ คณะทำงานระดับอำเภอลงพื้นที่ติดตามการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา

๒.๒ คณะทำงานระดับจังหวัดลงพื้นที่ติดตามการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา รายอำเภอ

กิจกรรมที่ ๓ ประชุมเชิงปฏิบัติการนำเสนอผลการดำเนินงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้การติดตามการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา รายอำเภอ

กิจกรรมที่ ๔ รายงานผลการนำข้อเสนอไปสู่การปฏิบัติระดับจังหวัดด้วยการร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงาน

๔.๑ สรุปผลการดำเนินการติดตามการช่วยเหลือเด็กนอกระบบการศึกษาในภาพรวมของจังหวัด

ปฏิทินการดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน
การจัดทำข้อเสนอการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการด้านการศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ “การแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuabkhirikhan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์”	ธันวาคม 2567 - กรกฎาคม 2568
กิจกรรมที่ 1 จัดทำข้อเสนอการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ความร่วมมือกับทุกภาคส่วนและหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ 1.1 ประชุมคณะกรรมการระดับจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuabkhirikhan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะทำงานแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ระดับอำเภอ	มีนาคม 2568
กิจกรรมที่ 2 ติดตามเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษาของจังหวัด และดำเนินมาตรการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาการหลุดออกจากระบบการศึกษา 2.1 คณะทำงานระดับอำเภอลงพื้นที่ติดตามการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา	เมษายน – พฤษภาคม 2568
2.2 คณะทำงานระดับจังหวัดลงพื้นที่ติดตามการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา รายอำเภอ	พฤษภาคม 2568

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน
กิจกรรมที่ 3 ประชุมเชิงปฏิบัติการนำเสนอผลการดำเนินงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้การติดตามการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา รายอำเภอ	มิถุนายน 2568
กิจกรรมที่ 4 รายงานผลการนำข้อเสนอไปสู่การปฏิบัติระดับจังหวัดด้วยการร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงาน 4.1 สรุปผลการดำเนินการติดตามการช่วยเหลือเด็กนอกระบบการศึกษาในภาพรวมของจังหวัด	กรกฎาคม 2568

บทที่ ๓ ผลการดำเนินงาน

กลุ่มพัฒนาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้จัดการข้อมูลผลการติดตามเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา จากระบบศูนย์บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (exchange) มีหน้าที่จัดการข้อมูลเด็กและเยาวชนในจังหวัด และจัดทำข้อมูลการติดตาม ค้นหา ดูแล ช่วยเหลือ และส่งต่อเด็กนอกระบบการศึกษาของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวนทั้งสิ้น ๙,๖๐๑ ราย โดยสามารถแบ่งเป็นอำเภอ และช่วงอายุได้ ดังนี้

จำนวนเด็กนอกระบบการศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์					
อำเภอ	ก่อนประถมศึกษา (อายุ 3 - 5 ปี)	ประถมศึกษา (อายุ 6 - 11 ปี)	มัธยมศึกษาตอนต้น (อายุ 12 - 14 ปี)	ม.ปลาย/อาชีวฯ/สกร. (อายุ 15 - 18 ปี)	จำนวน (คน)
อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์	425	396	84	513	1,418
อำเภอทับสะแก	149	110	82	261	602
อำเภอบางสะพาน	280	343	92	491	1,206
อำเภอบางสะพานน้อย	115	140	78	348	681
อำเภอหัวหิน	661	1,064	374	991	3,090
อำเภอปราณบุรี	313	377	92	385	1,167
อำเภอสามร้อยยอด	137	220	43	408	808
อำเภอกุยบุรี	147	146	33	303	629
รวม	2,227	2,796	878	3,700	9,601

*ข้อมูล ณ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2568

ซึ่งได้ดำเนินการค้นหาผ่านการบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลร่วมกับหน่วยงานทางการศึกษา โดยประสานความร่วมมือกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต ๑ จำนวน ๓,๙๐๗ ราย และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต ๒ จำนวน ๕,๖๙๔ ราย และได้ดำเนินการค้นหาครบทั้ง ๙,๖๐๑ ราย โดยจำแนกสาเหตุของการอยู่นอกระบบการศึกษาออกเป็นจำนวน ในเบื้องต้น โดยมีผลการดำเนินงานในครั้งแรก ดังนี้

ผลการดำเนินงานติดตามช่วยเหลือและส่งต่อ

เด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษา อายุ 3-18 ปี จำนวน 9,601 คน

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ดำเนินการค้นหา จำนวน 9,601 คน

- อยู่ในระบบการศึกษา : 3,193 คน
- อยู่นอกระบบการศึกษา : 1,410 คน
- ไม่ต้องการความช่วยเหลือ : 423 คน
- ไม่พบตัวตน : 4,205 คน
- จบการศึกษา : 370 คน

*ประชุมครั้งที่ 1/2568 วันที่ 20 มีนาคม 2568

สังกัด	จำนวน (คน)
สพฐ.	872
สช.	578
อปท.	374
ตชด.	42
สกร.	307
สอศ.	36
สทศ.	13
ม.12	32
เรียนต่างประเทศ	167
เรียนต่างจังหวัด	772
รวม	3,193

*ข้อมูล ณ วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2568

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ดำเนินการจัดทำแนวทางการบูรณาการร่วมมือการดูแลช่วยเหลือ ส่งต่อเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา โดยร่วมมือกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ของจังหวัด ผ่านคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะทำงานแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ระดับอำเภอ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน (คำสั่งจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่ ๒๓๑๓/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๘) เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทาง บทบาทหน้าที่ และวางแผนดำเนินงานให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ทั้งนี้ได้เน้นการส่งเสริมให้หน่วยงานทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานทางการศึกษา ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โรงเรียน สถานศึกษาในระบบและนอกระบบ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด และศูนย์การศึกษาพิเศษ รวมถึงหน่วยงานด้านสาธารณสุข พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หน่วยงานด้านแรงงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ตามข้อมูลเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ณ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘) กลุ่มพัฒนาการศึกษาได้ดำเนินการค้นหาและจัดทำข้อมูลเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา พร้อมทั้งมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการติดตาม ดูแลช่วยเหลือ และส่งต่ออย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาที่อยู่ในกลุ่มจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือเร่งด่วน จำนวน ๑,๔๑๐ ราย ซึ่งได้จัดแบ่งตามเขตพื้นที่บริการ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

สถานการณ์

เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ที่ต้องช่วยเหลือ

17 สาเหตุ 633 คน

เขตพื้นที่บริการของ สพป.ปจ.2

อำเภอกุยบุรี อำเภอสามร้อยยอด
อำเภอปราณบุรี และอำเภอสามร้อยยอด

5,694 คน

อายุ 3 - 5 ปี

อายุ 6 - 11 ปี

อายุ 12 - 14 ปี

อายุ 15 - 18 ปี

กุยบุรี	สามร้อยยอด	ปราณบุรี	หัวหิน	รวม
2	2	11	15	30
3	-	4	1	8
11	5	20	9	45
117	109	170	154	550
133	116	205	179	633

***ข้อมูลจาก ระบบศูนย์บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการศึกษา
สพ. ณ วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2568

Prachuap Khiri Khan
Zero Dropout

ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนเป็นรายกรณี โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านการศึกษา สุขภาวะ พัฒนาการ สภาพความเป็นอยู่ และสภาพแวดล้อมทางสังคม ให้เด็กและเยาวชนได้รับโอกาสในการพัฒนาและได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง กลุ่มพัฒนาการศึกษา ได้จัดทำกรอบแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อบูรณาการการติดตามและการให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

กรอบแนวทางการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา
ให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout)
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ติดตามเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา
3-18 ปี
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 9,601 คน

เด็กนอกระบบการศึกษา
(ข้อมูลจากระบบ Exchange)

- เสียชีวิต	9 คน
- ย้ายถิ่นฐานตามผู้ปกครอง	327 คน
- เรียนในประเทศ	2,802 คน
- เรียนต่างประเทศ	167 คน
- ศึกษาทางเลือก	32 คน
- จบการศึกษาภาคบังคับ	315 คน
- จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน	55 คน
- ไม่พบตัว	2,446 คน
- อยู่ทะเบียนบ้านกลาง	1,417 คน
- ไม่ต้องการความช่วยเหลือ	423 คน
- ไม่ตกหล่น-กำลังศึกษา	192 คน
- ภาษาที่ใช้ไม่ใช่ภาษาไทย	6 คน

รวม 8,191 คน

สายสามัญ

- สทร., สช., สกร.

สายอาชีพ

- อศ., สช., สกร.

- ศูนย์การเรียนรู้

- การศึกษาโดยครอบครัว

แต่งตั้งคณะกรรมการ

- ระดับจังหวัด - ระดับอำเภอ

ประชุมสร้างความเข้าใจระดับจังหวัด
หัวหน้าหน่วยงานและผู้แทนระดับอำเภอ

คณะกรรมการระดับอำเภอจัดประชุม

- จัดแจ้ง, กำหนดวิธี, วัน, เวลา ลงพื้นที่ช่วยเหลือ
เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในตำบล

รายงานผลการดำเนินงานคณะกรรมการ
ระดับจังหวัด (ทุกวันพุธ)

คณะกรรมการระดับ
จังหวัดลงพื้นที่ช่วยเหลือ
กลุ่มเป้าหมาย

ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอ
ผลการดำเนินงานช่วยเหลือ รายอำเภอ

ปัญหาเด็กนอกระบบการศึกษา
ที่ต้องได้รับการช่วยเหลือ

- ไม่อยากเรียน	282 คน
- แต่งงานสร้างครอบครัว	169 คน
- ตั้งครรภ์ในวัยรุ่น	4 คน
- เด็กแว้น, ติดยา	10 คน
- อยู่ในสถานพินิจ	5 คน
- เจ็บป่วยเรื้อรัง	11 คน
- พิกัดทางสติปัญญา	38 คน
- พิกัดด้านร่างกาย	18 คน
- ได้รับผลกระทบจากอุบัติเหตุ	9 คน
- ผปค. ไม่ทราบว่าต้องส่งเข้าเรียน	7 คน
- ไม่มีค่าใช้จ่ายทางการศึกษา	21 คน
- ต้องทำงานหาเงิน	703 คน
- ต้องช่วยงานบ้าน ฯลฯ	55 คน
- ผปค. ไม่เห็นคุณค่าการศึกษา	10 คน
- ผปค. คิดว่ายังไม่ถึงเวลาเข้าเรียน	32 คน
- อยู่ในกลุ่มเพื่อน	16 คน
- ถูกกระทำ/ละเมิด	1 คน
- ไม่สะดวกเข้าเรียน	5 คน
- สิ่งที่เรียนไม่ตรงกับความต้องการ	3 คน
- รอเข้าชั้นอนุบาล 2-3	11 คน

รวม 1,410 คน

สรุปผลการติดตาม ช่วยเหลือ
ในภาพรวมของจังหวัด

ทั้งนี้ กลุ่มพัฒนาการศึกษา ได้จัดประชุมคณะกรรมการระดับจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะทำงานแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ ระดับอำเภอ ครั้งที่ ๑ ขึ้น ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๘ เวลา ๙.๐๐ น. ณ ห้องประชุมสิงขร โรงแรมประจวบแกรนด์ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จากการประชุม คณะกรรมการได้มีมติเห็นชอบร่างแนวทางการบูรณาการความร่วมมือในการดูแล ช่วยเหลือ และส่งต่อเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา เพื่อใช้เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษาและยกระดับคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนในพื้นที่อย่างเป็นระบบ

ทั้งนี้ ได้กำหนดให้มีการดำเนินงานผ่านกลไกคำสั่งจังหวัด เพื่อเชื่อมโยงฐานข้อมูลเด็กและเยาวชนระดับจังหวัดให้เป็นเอกภาพ พร้อมทั้งสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งในการค้นหา ช่วยเหลือ และส่งต่อเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ภารกิจสำคัญของแนวทางดังกล่าว ประกอบด้วย การติดตามและค้นหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนำเด็กและเยาวชนเข้าสู่ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ การส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาไม่น้อยกว่าระดับภาคบังคับ ตลอดจนการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนหลุดออกจากระบบการศึกษา หรือออกกลางคัน ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษา และศักยภาพของเด็กและเยาวชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยรวม

ในการนี้ ได้มอบหมายให้คณะทำงานระดับอำเภอที่มีสถานศึกษาในเขตพื้นที่บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต ๑ (อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ อำเภอทับสะแก อำเภอบางสะพาน และอำเภอบางสะพานน้อย) บูรณาการความร่วมมือในการพิจารณา ดูแล และช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา มีต้องได้รับความช่วยเหลือ จำนวนทั้งสิ้น ๗๗๗ คน

สำหรับคณะทำงานระดับอำเภอที่มีสถานศึกษาในเขตพื้นที่บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต ๒ (อำเภอกุยบุรี อำเภอสамร้อยยอด อำเภอปราณบุรี และอำเภอหัวหิน) ให้บูรณาการความร่วมมือในการพิจารณา ดูแล และช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ที่ต้องการความช่วยเหลือ จำนวนทั้งสิ้น ๖๓๓ คน

กลุ่มพัฒนาการศึกษา ได้จัดทำระบบรายงานผลการติดตามช่วยเหลือเด็กนอกระบบการศึกษาระดับอำเภอ ผ่านระบบ Google Forms เพื่อให้คณะทำงานระดับพื้นที่รายงานข้อมูลการช่วยเหลือและส่งต่อเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา เสนอต่อสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แบบ Real Time ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลเด็ก ปัญหาที่พบ ความช่วยเหลือที่ได้รับ ความช่วยเหลือที่ต้องการ พร้อมทั้งแนบไฟล์ภาพเด็กและเยาวชน สภาพบ้านและพิกัดที่ตั้งของที่อยู่ประกอบ

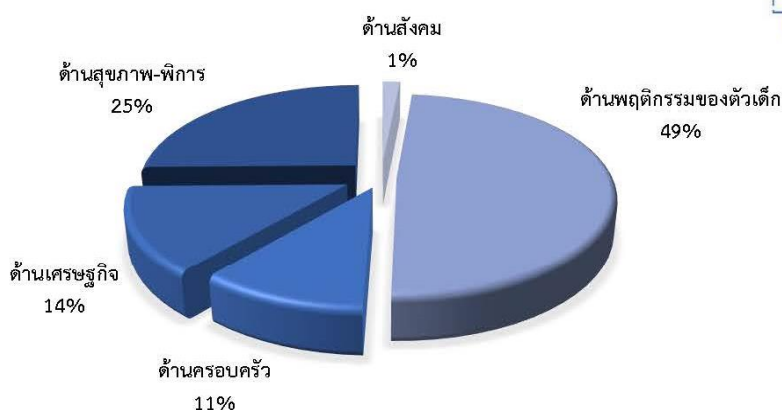
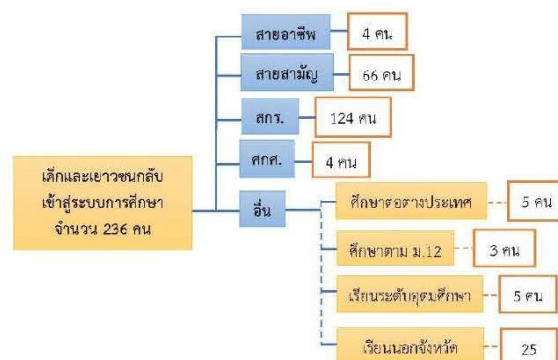
จากการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะทำงานแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ ระดับอำเภอ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๘ ได้มอบหมายคณะทำงานระดับอำเภอ ดำเนินการช่วยเหลือส่งต่อ เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา จำนวน ๑,๔๑๐ คน โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑.๑ กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา	จำนวน ๒๓๖ คน
๑.๒ อยู่นอกระบบการศึกษา	จำนวน ๑๙๘ คน
๑.๓ ไม่ต้องการความช่วยเหลือ	จำนวน ๓๐๘ คน
๑.๔ ไม่พบตัวตน	จำนวน ๖๖๘ คน

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ผลการดำเนินงานติดตาม ช่วยเหลือ และส่งต่อเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา
อายุ 3-18 ปี จำนวน 1,410 คน

สาเหตุปัญหา	บางสะพานน้อย	บางสะพาน	ทับสะแก	เมืองฯ	รวม	กุยบุรี	สามร้อยยอด	ปราณบุรี	หัวหิน	รวม
ปัญหาด้านสังคม	0	1	0	0	1	2	0	0	0	2
ปัญหาด้านพฤติกรรมของตัวเด็ก	6	9	0	17	32	22	20	12	11	65
ปัญหาด้านครอบครัว	0	6	0	3	9	4	6	2	0	12
เด็กและเยาวชนที่มีปัญหาเรื่องเศรษฐกิจ	0	0	0	9	9	6	7	1	4	18
เด็กและเยาวชนกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา	14	25	14	56	109	30	18	33	21	102
เด็กและเยาวชนที่มีปัญหาด้านสุขภาพ/พิการ	2	10	4	7	23	8	6	8	5	27
เด็กและเยาวชนทำงานแล้ว ไม่ขอรับความช่วยเหลือ	32	74	31	36	173	14	32	38	39	123
เด็กต่างด้าว เด็กอยู่นอกพื้นที่ อพยพตามบิดามารดา	0	0	4	15	19	3	5	5	5	18
ไม่พบตัวตน	128	84	47	143	402	44	22	106	94	266
รวม	182	209	100	286	777	133	116	205	179	633

ปัญหา 5 ด้าน = 198 คน

ปัญหา	สพป.ปช. 1 (คน)					สพป.ปช. 2 (คน)					รวม (คน)
	เมือง	ทับสะแก	บางสะพาน	บางสะพานน้อย	รวม	กุยบุรี	สามร้อยยอด	ปราณบุรี	หัวหิน	รวม	
ด้านเศรษฐกิจ	9	-	-	-	9	6	7	1	4	18	27
ด้านครอบครัว	3	-	6	-	9	4	6	2	0	12	21
ด้านสุขภาพ-พิการ	7	4	10	2	23	8	6	8	5	27	50
ด้านพฤติกรรมของตัวเด็ก	17	-	9	6	32	22	20	12	11	65	97
ด้านสังคม	-	-	1	-	1	2	0	0	-	2	3
รวม	36	4	26	8	74	42	39	23	20	124	198

** ข้อมูล ณ วันที่ 21/5/2568

คณะทำงานแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ระดับอำเภอในพื้นที่ช่วยเหลือ
เด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษา ในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน ๑,๔๑๐ คน
ระหว่างวันที่ ๒๐ มีนาคม - ๓๐ เมษายน ๒๕๖๘

ทั้งนี้ มีเด็กและเยาวชนกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาแล้ว จำนวน ๒๓๖ ราย และยังคงมีเด็กที่ยังต้องได้รับการช่วยเหลือ จำนวน ๑๘๘ ราย ที่อยู่นอกระบบการศึกษาและมีความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน โดยกลุ่มพัฒนาการศึกษาได้ดำเนินการจำแนกสาเหตุของปัญหาที่พบออกเป็น ๕ ด้าน ได้แก่

- ๑) ด้านเศรษฐกิจ
- ๒) ด้านครอบครัว
- ๓) ด้านสุขภาพและความพิการ
- ๔) ด้านพฤติกรรมของเด็ก
- ๕) ด้านสังคม

การจำแนกดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการและให้ความช่วยเหลือเด็กเป็นรายบุคคลได้อย่างทั่วถึงและเหมาะสมกับประเภทความต้องการของแต่ละราย ดังนี้

ปัญหา	สพป.ปช.1						สพป.ปช.2						รวม
	เมือง	ทับสะแก	บางสะพาน	บางสะพานน้อย	รวม	รับการช่วยเหลือ	กุยบุรี	สามร้อยยอด	ปราณบุรี	หัวหิน	รวม	รับการช่วยเหลือ	
ด้านเศรษฐกิจ	9	-	-	-	9	3	6	7	1	4	18	3	27
ด้านครอบครัว	3	-	6	-	9	2	4	6	2	0	12	2	21
ด้านสุขภาพ/พิการ	7	4	10	2	23	12	8	6	8	5	27	14	50
ด้านพฤติกรรมตัวเด็ก	17	-	9	6	32	-	22	20	12	11	65	0	97
ด้านสังคม	-	-	1	-	1	2	2	0	0	0	2	1	3
รวม	36	4	26	8	74	19	42	39	23	20	124	20	198

นอกจากนี้ ได้มีการจัดประชุมคณะกรรมการระดับจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะทำงานระดับอำเภอ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘ เวลา ๑๓.๓๐ น. ณ ห้องประชุมสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ประชุมคณะกรรมการระดับจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะทำงานระดับอำเภอ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ วันจันทร์ที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘ เวลา ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

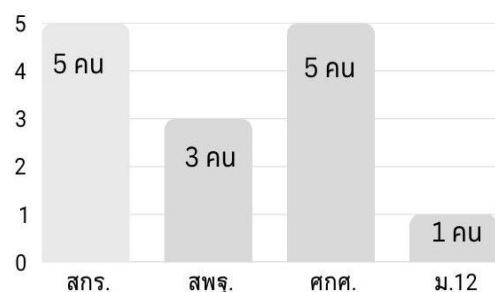
เพื่อกำหนดแนวทางและวางแผนการส่งต่อที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและบริบทของพื้นที่ สำหรับเด็กและเยาวชนจำนวน ๑๙๘ ราย โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ได้แก่ หน่วยงานด้านการศึกษา โรงเรียน และสถานศึกษาในระบบและนอกระบบ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด และศูนย์การศึกษาพิเศษ ร่วมกับหน่วยงานด้านสาธารณสุข พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แรงงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาสังคม การบูรณาการดังกล่าวครอบคลุมกระบวนการค้นหา การให้ความช่วยเหลือ การส่งต่อ และการดูแลเด็กและเยาวชน เพื่อให้สามารถกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาได้อย่างยั่งยืน โดยอาศัยฐานข้อมูลร่วมกันและการจัดทำแผนการดำเนินงานรายกรณีเป็นสำคัญ และกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงาน การช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน ๑๙๘ ราย ผ่านระบบ Google sheet

ทั้งนี้ ได้ดำเนินการติดตามและให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาครบทั้งจำนวน ๑๙๘ ราย โดยผลการดำเนินงานปรากฏว่า มีเด็กและเยาวชนสามารถกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาได้จำนวน ๑๔ ราย เด็กและเยาวชนจำนวน ๑๕๙ ราย ไม่ประสงค์จะรับความช่วยเหลือเพิ่มเติม ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพแล้ว สำเร็จการศึกษาภาคบังคับ หรือมีครอบครัวและสามารถดำรงชีวิตได้ด้วยตนเอง และมีเด็กและเยาวชนจำนวน ๒๕ ราย ที่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ สามารถสรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

ผลการดำเนินงานติดตามช่วยเหลือ ส่งต่อและดูแล

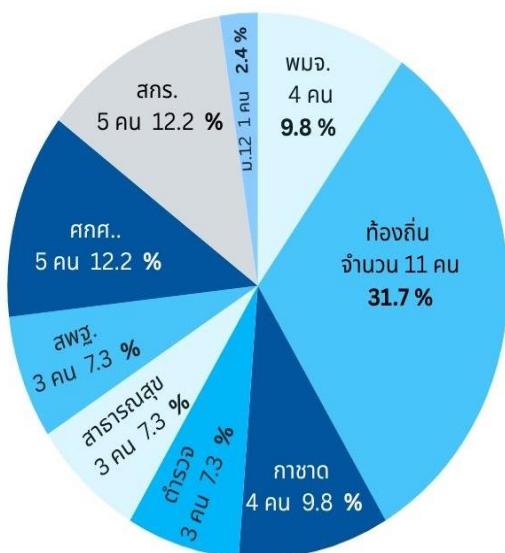
เด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษา
อายุ 3-18 ปี จำนวน 198 คน

- ไม่ต้องการความช่วยเหลือ : 159 คน
- เข้าสู่ระบบการศึกษา : 14 คน ---->
- หน่วยงานให้การช่วยเหลือ : 25 คน

ปัญหา	สพป.ปช.1						สพป.ปช.2						รวม
	เมือง	ทับสะแก	บางสะพาน	บางสะพานน้อย	รวม	รับการช่วยเหลือ	กุยบุรี	สามร้อยยอด	ปราณบุรี	หัวหิน	รวม	รับการช่วยเหลือ	
ด้านเศรษฐกิจ	9	-	-	-	9	3	6	7	1	4	18	3	27
ด้านครอบครัว	3	-	6	-	9	2	4	6	2	0	12	2	21
ด้านสุขภาพ/พิการ	7	4	10	2	23	12	8	6	8	5	27	14	50
ด้านพฤติกรรมตัวเด็ก	17	-	9	6	32	-	22	20	12	11	65	0	97
ด้านสังคม	-	-	1	-	1	2	2	0	0	0	2	1	3
รวม	36	4	26	8	74	19	42	39	23	20	124	20	198

การบูรณาการหน่วยงานให้ความช่วยเหลือ/เข้าสู่ระบบการศึกษา เด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษา จำนวน 39 คน

สกร. ลงพื้นที่ช่วยเหลือร่วมกับหน่วยงานในระดับจังหวัด เช่น เด็กยากจน เด็กกลุ่มเสี่ยงยาเสพติด /ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง /ให้คำแนะนำ การส่งต่อเด็กเข้าเรียนกับผู้ปกครอง

พมจ. ให้คำแนะนำ/ช่วยเหลือด้านสวัสดิการและเงินอุดหนุน การคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ท้องถิ่น (อบต./อบจ./ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน) ประสานช่วยเหลือเด็กและเยาวชน สนับสนุนปัจจัยพื้นฐานเบื้องต้น เงินอุดหนุน/เบี้ยคนพิการรวมถึงการติดตามในระดับพื้นที่

สกร. ลงพื้นที่ติดตาม ช่วยเหลือ ส่งต่อเด็กเยาวชนนอกระบบการศึกษา จัดการศึกษาในระบบ และให้คำปรึกษาเด็กที่ต้องการเรียนต่อ

สพฐ. ลงพื้นที่ช่วยเหลือเด็ก /รับสมัครเด็กในพื้นที่บริการ/ให้คำแนะนำและสร้างแรงจูงใจให้เด็กกลับมาเรียน

ภาษาจังหวัด ลงพื้นที่ช่วยเหลือทุนการศึกษาและถุงยังชีพ และดูแลเด็กและเยาวชนจะก้าวเข้าสู่จบการศึกษา

ภษช. ช่วยเหลือเด็กพิการและเด็กที่ต้องความจำเป็นพิเศษ ประสานจัดช่วงเชื่อมต่อการเรียนสำหรับเด็กพิการ/สนับสนุนอำนวยความสะดวก และปัจจัยพื้นฐาน

ตำรวจ ร่วมกับสกร.ปช. และพม.ติดตาม ลงพื้นที่ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนในกลุ่มเสี่ยงยาเสพติด

สวรส. (สวสค.) ดูแล แนะนำ ให้คำปรึกษาเรื่องสุขภาพเด็กและเยาวชน

บ้านพักเด็กและเยาวชน 4 ช่วยเหลือเงินทุนการศึกษา

มติที่ประชุม กำหนดแผนการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษาของจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ เพื่อแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และบูรณาการให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยคณะกรรมการระดับจังหวัดลงพื้นที่ติดตามช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา กรณีความจำเป็นเร่งด่วน วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๘

คณะกรรมการระดับจังหวัด โดยมีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดประจวบ ฯ สำนักงานเหล่ากาชาดจังหวัด โรงเรียนพัฒนาประชานุเคราะห์ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด ฯ บ้านพักเด็กและเยาวชนจังหวัดประจวบ ฯ ผู้ใหญ่บ้าน อบต. ร่วมลงพื้นที่ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ณ บ้านเลขที่ ๘๗/๑ หมู่ ๑๓ ตำบลห้วยทราย อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน ๓ ราย ดังนี้

- ๑.๑ เด็กชายพิทวัส ทัดแก้ว อายุ ๕ ปี
- ๑.๒ เด็กหญิงชลลดา แดงช่วง อายุ ๑๑ ปี
- ๑.๓ เด็กชายชยวนิศ แดงช่วง อายุ ๑๔ ปี

จากการลงพื้นที่ติดตามและให้ความช่วยเหลือ พบว่า ผู้ปกครองมีบุตรหลายคนและขาดการวางแผนครอบครัว ประกอบกับมีฐานะยากจน ส่งผลให้เด็กขาดแรงจูงใจในการศึกษา จำเป็นต้องออกจากระบบการศึกษาเพื่อช่วยเหลือครอบครัวในการประกอบอาชีพ

ทั้งนี้ ได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น โดยได้รับการสนับสนุนทุนการศึกษาจากเหล่ากาชาดจังหวัด จำนวน ๓ ทุน ๆ ละ ๒,๐๐๐ บาท และจัดมอบถุงยังชีพเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในเบื้องต้น พร้อมทั้งได้มอบหมายให้ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล และโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการร่วมกันติดตาม ดูแล และให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องต่อไป

คณะกรรมการระดับจังหวัด ฯ ลงพื้นที่ติดตามเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ในระดับจังหวัด วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๔ ณ บ้านเลขที่ ๘๗/๑ หมู่ ๑๓ ตำบลห้วยทราย อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

และจากความร่วมมือระหว่างสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สถานีตำรวจในพื้นที่ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำอำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสามร้อยยอด ได้ดำเนินการลงพื้นที่เพื่อติดตามเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อปัญหายาเสพติด โดยให้คำแนะนำด้านการประกอบอาชีพและแนวทางการบำบัดรักษา ซึ่งนับเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงต่อยาเสพติด การดำเนินงานดังกล่าวมิได้มุ่งเน้นเพียงการเฝ้าระวังและป้องกันเท่านั้น หากแต่ยังเป็นการบูรณาการมาตรการด้านการศึกษา สังคม และสาธารณสุขเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างโอกาสให้เด็กและเยาวชนสามารถกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ควบคู่กับการยกระดับคุณภาพชีวิต

ศึกษาธิการจังหวัดลงพื้นที่เยี่ยมบ้านเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษากรณีเสี่ยงยาเสพติด
ร่วมกับพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตำรวจในพื้นที่ สกร.อำเภอ และปกครองท้องถิ่น
วันที่ 27 มิถุนายน 2568 พื้นที่อำเภอสามร้อยยอด และอำเภอเมือง จำนวน 3 ราย

กลุ่มพัฒนาการศึกษาได้จัดประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะทำงานแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ระดับอำเภอ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๘ เพื่อสรุปผลและรายงานผลการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา ฯ เมื่อพฤหัสบดีที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๘ เวลา ๙.๓๐ น. ณ โรงแรมประจวบแกรนด์ อำเภอเมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์

ผลการดำเนินงานติดตาม ช่วยเหลือ ส่งต่อ ดูแล

เด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษา อายุ 3-18 ปี จำนวน 9,601 คน

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1 ดำเนินการค้นหา จำนวน 9,601 คน

- อยู่ในระบบการศึกษา : 3,193 คน
- อยู่นอกระบบการศึกษา : 1,410 คน
- ไม่ต้องการความช่วยเหลือ : 423 คน
- ไม่พบตัวตน : 4,205 คน
- จบการศึกษา : 370 คน

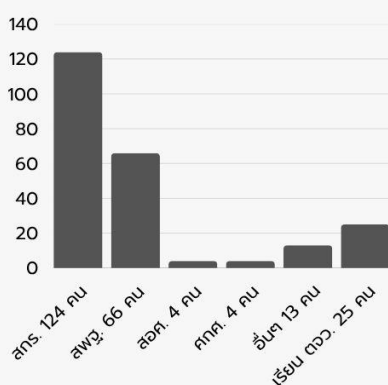
*ประชุมครั้งที่ 1/2568 วันที่ 20 มีนาคม 2568

สังกัด	จำนวน (คน)
สพฐ.	872
สช.	578
อปท.	374
ตชด.	42
สกร.	307
สอศ.	36
ศกศ.	13
ม.12	32
เรียนต่างประเทศ	167
เรียนต่างจังหวัด	772
รวม	3,193

2 ดำเนินการติดตาม ช่วยเหลือ ส่งต่อ จำนวน 1,410 คน

- กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา : 236 คน
- อยู่นอกระบบ/ต้องการความช่วยเหลือ : 198 คน
- ไม่ต้องการความช่วยเหลือ : 308 คน
- ไม่พบตัวตน : 668 คน

จำนวนเด็กกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา จำนวน 236 คน

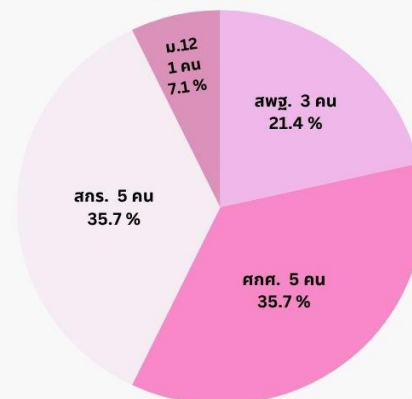

*ประชุมครั้งที่ 2/2568 วันที่ 26 พฤษภาคม 2568

3 ดำเนินการติดตาม ช่วยเหลือ ส่งต่อ ดูแล จำนวน 198 คน

- กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา : 14 คน
- หน่วยงานให้การช่วยเหลือ : 25 คน
- ไม่ต้องการความช่วยเหลือ : 160 คน

จำนวนเด็กกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา จำนวน 14 คน

*ประชุมครั้งที่ 3/2568 วันที่ 3 กรกฎาคม 2568

สรุปภาพรวมการค้นหา ช่วยเหลือ ส่งต่อ ดูแล เด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษาอายุ 3 - 18 ปี

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สัญชาติไทย
7,078 คน
73.72%

ต่างด้าว/ไร้สัญชาติ
2,523 คน
26.28%

สาเหตุ	จำนวน (คน)
อยู่ในระบบการศึกษา	3,443
จบการศึกษา	370
ไม่ต้องการความช่วยเหลือ/ทำงาน	897
ไม่พบตัว	4,873
รวม	9,601

เด็กและเยาวชนอายุ 3 - 18 ปี

ที่อยู่ในระบบการศึกษา จำนวน 3,443 แยกตามสังกัด

สังกัด	เข้าสู่ระบบการศึกษา			
	ครั้งที่ 1 (คน)	ครั้งที่ 2 (คน)	ครั้งที่ 3	จำนวน (คน)
สพฐ.	872	66	3	941
สช.	578	-	-	578
อปท.	374	-	-	374
ตชด.	42	-	-	42
สกร.	307	124	5	436
สอศ.	36	4	-	40
ศกศ.	13	4	5	22
ม.12	32	3	1	36
อุดมศึกษา	-	5	-	5
เรียนต่างประเทศ	167	5	-	172
เรียนต่างจังหวัด	772	25	-	797
รวม	3,193	236	14	3,443

ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะทำงานแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ระดับอำเภอ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๘ วันพฤหัสบดีที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๘ เวลา ๙.๓๐ น. ณ โรงแรมประจวบแกรนด์ อำเภอเมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์

บทที่ ๔

สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

ในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการอย่างครอบคลุมทั้งกระบวนการค้นหา การให้ความช่วยเหลือ การส่งต่อ และการดูแลต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชนเป็นรายบุคคล ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าและความสำเร็จในหลายด้าน ทั้งการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนจำนวนหนึ่งกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา การสนับสนุนกลุ่มที่สามารถประกอบอาชีพหรือดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนการบูรณาการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับกลุ่มที่ยังประสบปัญหา อันสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างโอกาสทางการศึกษา โดยมีมาตรการหลักในพื้นที่ที่นำมาใช้ในการขับเคลื่อน ดังนี้

๑. การค้นหา

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้ดำเนินการค้นหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ผ่านการบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลร่วมกับหน่วยงานทางการศึกษา โดยประสานความร่วมมือกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต ๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต ๒ และสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผ่านกระบวนการ “เคาะประตูบ้าน” โดยครู หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และแกนนำชุมชน เพื่อค้นหาเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา ผ่านกลไกของคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะทำงานระดับอำเภอ ฯ

๒. การช่วยเหลือ

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ดำเนินการจัดทำแนวทางการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษา จากสาเหตุปัญหาทั้งหมด ๔๐ สาเหตุ โดยวิเคราะห์และจำแนกสาเหตุของการออกนอกระบบการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น ๕ ด้าน ได้แก่คือ ปัญหาด้านครอบครัว ปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านพฤติกรรมตัวเด็ก ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และปัญหาเรื่องสุขภาพ-ความพิการ

ทั้งนี้ เพื่อให้การให้ความช่วยเหลือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของเด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษาอย่างเหมาะสม ตามศักยภาพและความถนัดของแต่ละบุคคล สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ดำเนินการบูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่การส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนสามารถกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาได้อย่างยั่งยืน

๓. การส่งต่อ

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ดำเนินมาตรการส่งต่อเด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของแต่ละบุคคล ผ่านการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนในพื้นที่บริการ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้

ศูนย์การศึกษาพิเศษ หน่วยงานด้านสาธารณสุข หน่วยงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยมีการจัดประชุมหารือ กำหนดแนวทางและรูปแบบการส่งต่อที่หลากหลาย เช่น การกลับเข้าเรียนในสถานศึกษาตามระบบปกติ การเรียนรู้ผ่านระบบการศึกษานอกโรงเรียน การเรียนรู้ในรูปแบบทวิภาคี หรือการพัฒนาทักษะอาชีพผ่านศูนย์ฝึกอาชีพ เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาต่อเนื่องอย่างเหมาะสมและไม่หลุดจากระบบ

๔. การดูแล

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้ความสำคัญกับการดูแลเด็กและเยาวชนที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาได้อย่างเหมาะสมและไม่กลับไปสู่วงจรของการหลุดออกจากระบบอีกครั้ง โดยมีการดำเนินงานในลักษณะของการติดตาม ดูแล และส่งเสริมในด้านต่าง ๆ ผ่านการบูรณาการความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศูนย์การเรียนรู้ หน่วยงานด้านสุขภาพจิต หน่วยงานพัฒนาสังคม และแกนนำชุมชน โดยมีแนวทางการดำเนินงานสำคัญ ได้แก่ การติดตามและประเมินพฤติกรรม การให้คำปรึกษาและแนะแนวทางการเรียน และอาชีพ การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัว ในการดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด รวมถึงการจัดระบบรายงานและการประเมินผลการดูแลเด็กและเยาวชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อเนื่อง สร้างแรงจูงใจ และลดความเสี่ยงในการหลุดออกจากระบบการศึกษาในอนาคตอย่างยั่งยืน

การบูรณาการในพื้นที่ในการขับเคลื่อน (Thailand Zero Dropout) และการขับเคลื่อนผ่านกลไก กศจ.

๑. ในการดำเนินงานขับเคลื่อนข้อเสนอการบริหารงานเชิงพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา (Thailand Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ดำเนินการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่อย่างเป็นระบบ โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานทางการศึกษา ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โรงเรียน สถานศึกษาในระบบและนอกระบบ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด ศูนย์การศึกษาพิเศษ ร่วมกับหน่วยงานด้านสาธารณสุข พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หน่วยงานด้านแรงงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาสังคม การบูรณาการดังกล่าวครอบคลุมทั้งกระบวนการค้นหาช่วยเหลือ ส่งต่อ และดูแลเด็กและเยาวชนให้สามารถกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาได้อย่างยั่งยืน โดยมีการใช้ฐานข้อมูลร่วมกัน การจัดทำแผนการดำเนินงานรายกรณี การจัดประชุมร่วมเพื่อกำหนดแนวทาง และวางแผนการส่งต่ออย่างเหมาะสมกับสภาพปัญหาและบริบทของพื้นที่

๒. แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะทำงานแก้ไข ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ระดับอำเภอ เพื่อขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาเด็ก และเยาวชนที่อยู่ในนอกระบบการศึกษาโดยเฉพาะ

๓. ขับเคลื่อนงานผ่านกลไกของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (กศจ.) ซึ่งเป็นกลไกหลักในการกำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานในระดับพื้นที่ โดย กศจ. ทำหน้าที่ บูรณาการนโยบายระดับจังหวัดให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของพื้นที่ รวมถึงการอนุมัติ แนวทางปฏิบัติ การจัดสรรทรัพยากร และการสนับสนุนหน่วยงานในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพื่อให้

การดำเนินงานเป็นไปอย่างเป็นระบบ มีทิศทางเดียวกัน และสามารถลดจำนวนเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ได้อย่างยั่งยืน

แนวทาง/วิธีการ การป้องกัน เฝ้าระวังเด็กและเยาวชนที่อยู่ในระบบการศึกษาไม่ให้หลุดออกจากระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (อายุ ๓-๑๘ ปี)

๑. พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาให้มีความยืดหยุ่น

ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่มีความหลากหลายและยืดหยุ่น เช่น การเรียนผ่านระบบออนไลน์ การศึกษานอกระบบ และการจัดการศึกษาโดยเน้นความสนใจและความสามารถเฉพาะตัวของผู้เรียน เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของตนเอง

๒. การสร้างการรับรู้และตระหนักรู้ในระดับครอบครัวและชุมชน

ส่งเสริมการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการหลุดออกจากระบบการศึกษา รวมถึงสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการศึกษาแก่ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชน เพื่อให้ทุกภาคส่วนร่วมมือกันป้องกันปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. การจัดระบบติดตามและเฝ้าระวังเด็กและเยาวชนอย่างใกล้ชิด

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และเฝ้าระวังเด็กและเยาวชนอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในกรณีที่มีพฤติกรรมเสี่ยงหรือมีแนวโน้มที่จะหลุดออกจากระบบการศึกษา พร้อมทั้งจัดมาตรการช่วยเหลืออย่างทันท่วงที

๔. การสนับสนุนทางเศรษฐกิจและสวัสดิการแก่ครอบครัว

ดำเนินการช่วยเหลือผู้ปกครองที่มีข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ เช่น การจัดหาทุนการศึกษา เงินอุดหนุน หรือโครงการส่งเสริมอาชีพ เพื่อบรรเทาภาระค่าใช้จ่าย และสร้างโอกาสให้เด็กและเยาวชนสามารถศึกษาต่อได้อย่างต่อเนื่อง

๕. การจัดโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ที่หลากหลาย

ส่งเสริมรูปแบบการศึกษาทางเลือก และการฝึกอาชีพควบคู่กับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงการสนับสนุนการเรียนรู้นอกระบบ เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถเลือกเส้นทางการศึกษาที่เหมาะสมกับตนเอง และมีทางเลือกที่หลากหลายตามศักยภาพ

๖. การบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมควรร่วมมือกันดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายในการดูแล สนับสนุน และพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

ปัญหาอุปสรรค

๑. การที่แต่ละหน่วยงานใช้ข้อมูลคนละชุด และไม่มีการเชื่อมโยงหรือจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดความซ้ำซ้อนในการทำงาน ข้อมูลไม่ตรงกัน การติดตามเด็กกลุ่มเป้าหมายขาดความต่อเนื่อง และไม่สามารถวิเคราะห์สภาพปัญหาได้อย่างแม่นยำ ในภาพรวมของจังหวัด นอกจากนี้ ความแตกต่างของเกณฑ์การจำแนกข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบต่างกันของแต่ละหน่วยงาน เช่น ด้านการศึกษา สาธารณสุข พัฒนาสังคม หรือท้องถิ่น ทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการช่วยเหลือและส่งต่อกรณีต่าง ๆ รวมถึงยากต่อการติดตามผลลัพธ์อย่างเป็นระบบ

๒. การรายงานผลที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงในพื้นที่ ซึ่งอาจเกิดจากความเข้าใจไม่ตรงกันเกี่ยวกับเกณฑ์การรายงาน การรายงานที่เน้นตัวเลข ส่งผลให้ข้อมูลที่รายงานไม่สะท้อนสภาพปัญหาที่แท้จริงในพื้นที่ อาจทำให้การวางแผน การจัดสรรทรัพยากร และการแก้ปัญหาในเชิงนโยบายคลาดเคลื่อนไม่ตรงจุด และไม่สามารถตอบสนองความต้องการของเด็กและเยาวชนได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

๑. จัดทำระบบฐานข้อมูลกลางร่วมกันทุกหน่วยงาน
๒. จัดให้มีงบประมาณสนับสนุนอย่างยืดหยุ่นและต่อเนื่อง
๓. การบังคับใช้กฎหมายด้านการศึกษาภาคบังคับ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิ

ขั้นพื้นฐานทางการศึกษาของเด็กทุกคน

ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		ผลการดำเนินงานสะสม	
	ร้อยละ	จำนวน	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
เชิงปริมาณ มีข้อเสนอการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ	๑๐๐	๑ ฉบับ	๑ ฉบับ	๑๐๐
มีรายงานผลการนำข้อเสนอไปสู่การปฏิบัติระดับจังหวัดด้วยการร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงาน	๑๐๐	๑ ฉบับ	๑ ฉบับ	๑๐๐
มีการติดตามเด็กที่อยู่ในระบบการศึกษาของจังหวัด และดำเนินการมาตรการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาการหลุดออกจากระบบการศึกษา	๑๐๐	๙,๖๐๑ คน	๙,๖๐๑ คน	๑๐๐
เชิงคุณภาพ การพัฒนาการศึกษาในระดับจังหวัด เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาค ทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด นำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้น มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และลดความเหลื่อมล้ำอย่างทั่วถึงผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการและรองรับการพัฒนาประเทศ				

ข้อเสนอเชิงนโยบายในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ (Thailand Zero Dropout)

กลุ่มพัฒนาการศึกษาได้ดำเนินการจัดทำรายงานเรื่อง “ข้อเสนอการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการด้านการศึกษาในภูมิภาค: การแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” เพื่อเสนอแนวทางและมาตรการในการบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาอย่างเป็นระบบ ผ่านกระบวนการค้นหา การช่วยเหลือ การส่งต่อ และการดูแลเด็กและเยาวชนให้สามารถกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิต ตลอดจนสร้างกรอบการบริหารงานเชิงพื้นที่ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้จริงในบริบทของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนี้

รายงาน “ข้อเสนอการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการด้านการศึกษาในภูมิภาค
“การแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์
(Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์”

โดย กลุ่มพัฒนาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ส่วนที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของศตวรรษที่ 21 โดยยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ได้กำหนดเป้าหมายให้คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในอนาคต โดยเฉพาะการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อให้คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล มีทักษะที่จำเป็นในการใช้ชีวิตและประกอบอาชีพ อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลด้านการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่ายังคงมีปัญหาการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา โดยเฉพาะกลุ่มเด็กตกหล่นนอกระบบการศึกษา ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของจังหวัด

จากสถิติ นักเรียนที่เข้าเรียนในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ต่อประชากรวัยเรียน ปี 2567 จำแนกตามระดับชั้นตั้งแต่เตรียมอนุบาล ถึง ปวส. ช่วงอายุ 2 - 19 ปี พบว่า มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 97,241 คน ต่อประชากรวัยเรียน 111,142 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 87.49 แม้ว่าจะมีแนวโน้มที่ดี แต่ยังคงมีเด็กและเยาวชนจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล เด็กจากครอบครัวยากจน และเด็กที่มีปัญหาทางสังคม จากข้อมูลของศูนย์บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พบว่ามีเด็กวัยเรียนที่อยู่นอกระบบการศึกษาทั้งหมด จำนวน 1,025,514 คน สำหรับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีจำนวน 9,601 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 8.63 ต่อจำนวนประชากรวัยเรียนทั้งหมดในจังหวัด ซึ่งตัวเลขเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการเข้าถึงระบบการศึกษา การขาดโอกาส และความไม่เท่าเทียมกันในการได้รับการศึกษา

จำนวนเด็กนอกระบบการศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์					
อำเภอ	ก่อนประถมศึกษา (อายุ 3 - 5 ปี)	ประถมศึกษา (อายุ 6 - 11 ปี)	มัธยมศึกษาตอนต้น (อายุ 12 - 14 ปี)	ม.ปลาย/อาชีวฯ/สกร. (อายุ 15 - 18 ปี)	จำนวน (คน)
อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์	425	396	84	513	1,418
อำเภอทับสะแก	149	110	82	261	602
อำเภอบางสะพาน	280	343	92	491	1,206
อำเภอบางสะพานน้อย	115	140	78	348	681
อำเภอหัวหิน	661	1,064	374	991	3,090
อำเภอปราณบุรี	313	377	92	385	1,167
อำเภอสามร้อยยอด	137	220	43	408	808
อำเภอกุยบุรี	147	146	33	303	629
รวม	2,227	2,796	878	3,700	9,601

*ข้อมูล ณ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2568

ภายใต้คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษา ในภูมิภาค กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้สำนักงานศึกษาธิการภาคและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีบทบาทสำคัญในการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาแบบบูรณาการ อย่างไรก็ตาม พบว่า

การดำเนินงานด้านการจัดการศึกษายังคงขาดความเชื่อมโยงและบูรณาการในเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งทำให้การจัดการศึกษายังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุนี้ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จึงได้จัดทำโครงการขับเคลื่อนข้อเสนอการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการด้านการศึกษาในภูมิภาค “การแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap khiri khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ขึ้น โดยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาเด็กตกหล่นนอกระบบการศึกษา การพัฒนาการศึกษาไปในทิศทางเดียวกันกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ และตอบสนองความต้องการในเชิงพื้นที่ นำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้น มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และลดความเหลื่อมล้ำอย่างทั่วถึง ผลผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการและรองรับการพัฒนาประเทศส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะสำหรับโลกยุคใหม่ “เรียนดี มีความสุข”

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดทำข้อเสนอการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับจังหวัดได้อย่างเป็นรูปธรรม
2. เพื่อพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
3. เพื่อติดตามเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษาของจังหวัด จำนวน 9,601 คน และดำเนินมาตรการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาการหลุดออกจากระบบการศึกษาตามความเหมาะสม

1.3 กลุ่มเป้าหมาย

1. เด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษา ในช่วงอายุ 3 – 18 ปี ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 9,601 คน
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย หน่วยงานทางการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และภาคีเครือข่ายในระดับจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่น ตลอดจนหน่วยงานด้านสาธารณสุข หน่วยงานด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หน่วยงานด้านแรงงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ที่มีบทบาทในการร่วมบูรณาการ ส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3. มีส่วนได้ส่วนเสีย ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมทั้งผู้บริหารและผู้รับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ การพัฒนาการศึกษา ของหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.4 วิธีการดำเนินการ

การจัดทำข้อเสนอการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการด้านการศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ “การแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap khiri khan Zero Dropout) ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์”

1. จัดทำข้อเสนอการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนและหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่

1.1 ประชุมคณะกรรมการระดับจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะทำงานแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ระดับอำเภอ

2. ติดตามเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษาของจังหวัด และดำเนินมาตรการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาการหลุดออกจากระบบการศึกษา

2.1 คณะทำงานระดับอำเภอลงพื้นที่ติดตามการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา

2.2 คณะทำงานระดับจังหวัดลงพื้นที่ติดตามการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาที่มีปัญหาเร่งด่วน

3. ประชุมเชิงปฏิบัติการนำเสนอผลการดำเนินงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้การติดตามการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา รายอำเภอ

4. รายงานผลการนำข้อเสนอไปสู่การปฏิบัติระดับจังหวัดด้วยการร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงาน

4.1 สรุปผลการดำเนินการติดตามการช่วยเหลือเด็กนอกระบบการศึกษาในภาพรวมของจังหวัด

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา บรรลุผลตามเป้าหมายและตอบสนองความต้องการในเชิงพื้นที่ เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด นำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้น มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และลดความเหลื่อมล้ำอย่างทั่วถึง ผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการและรองรับการพัฒนาประเทศ ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะสำหรับโลกยุคใหม่ “เรียนดี มีความสุข”

ส่วนที่ 2

วิธีการศึกษา และข้อเสนอเชิงนโยบาย

2.1 วิธีการศึกษา

รายงานฉบับนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods) ในการศึกษาสถานการณ์ ปัจจัย และแนวทางการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยประกอบด้วยวิธีการสำคัญ ดังนี้

เชิงปริมาณ

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ เพื่อประเมินสถานการณ์เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แนวโน้ม จำนวน สาเหตุ และผลกระทบของปัญหา ตลอดจนประสิทธิผลของมาตรการหรือนโยบายที่ได้ดำเนินการในพื้นที่จังหวัด

เชิงคุณภาพ

1. จัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา และรับฟังข้อคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยใช้กลไกของคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะทำงานแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ระดับอำเภอ

2. วิเคราะห์เนื้อหา จากเอกสารนโยบาย แผนงาน รายงานการดำเนินงาน และฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเด็กนอกระบบการศึกษาในระดับพื้นที่

บูรณาการผลการวิเคราะห์จากทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ โดยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาอย่างเป็นระบบ

2.2 การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ประเด็นปัญหา

ที่	หมวดหมู่	ประเด็นปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะที่พบ	รายงานวิจัย	อื่นๆ
1	การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา	มีเด็กและเยาวชนจำนวนมากที่อยู่นอกระบบการศึกษา โดยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีเด็กจำนวน 9,601 คน ที่อยู่นอกระบบการศึกษา โดยจำแนกเหตุผลหลักของการหลุดออกนอกระบบ 5 ด้าน คือ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านครอบครัว ปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านพฤติกรรมตัวเด็ก และปัญหาเรื่องสุขภาพ/ความพิการ ทั้งนี้ ปัญหาทั้งหมดมีรากฐานสำคัญมาจากปัญหาด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อปัจจัยอื่น และเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เด็กและเยาวชนไม่สามารถเข้าถึงและอยู่ในระบบการศึกษาได้	การจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของเด็กและเยาวชนให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ส่งเสริมการศึกษาตามศักยภาพและความถนัดของแต่ละบุคคล พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาให้มีความยืดหยุ่น และการเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมถึงส่งเสริมการสื่อสารสองทางระหว่างหน่วยงานระดับบนและพื้นที่ เพื่อให้นโยบายสอดคล้องกับความเป็นจริงและสภาพปัญหาที่แท้จริงของเด็กและเยาวชนในพื้นที่	นโยบายระดับชาติ นโยบายระดับรัฐบาล หรือนโยบายจากกระทรวง เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการให้การศึกษาแก่เด็กนักเรียนไทยเนื่องจากการสนับสนุนวาระต่างๆ ผ่านนโยบายสาธารณะเป็นการจัดสรรทรัพยากรให้ตามความเห็นสมควรของผู้มีอำนาจ และเป็นตัวกำหนดทิศทาง ในการพัฒนาตามการให้ความสำคัญ ตามจำนวนทรัพยากรที่ได้รับ การจัดสรร และทิศทางที่ผู้มีอำนาจ ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาเห็นสมควร ดังนั้น หากผู้มีอำนาจมีการสนับสนุนไม่เพียงพอ หรือมี แนวคิดในทิศทางการพัฒนาการศึกษาที่ไม่เหมาะสมกับสภาวะปัจจุบัน หรือไม่เหมาะสมแก่การพัฒนา ในระยะยาว อาจก่อให้เกิดปัญหาต่อประสิทธิภาพของการให้การศึกษาแก่เด็กนักเรียนไทยได้ ซึ่งปัญหาที่เกิดจากนโยบายแบบ Top-Down (คุณานนท์ วิทศิริมัย, 2565)	ข้อเสนอการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ควรให้ความสำคัญกับการจัดสรรทรัพยากรให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ โดยดำเนินการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็นอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนเด็กและเยาวชนในด้านปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการศึกษา ควบคู่กันนี้ ควรมีการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นและหลากหลาย เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการ และศักยภาพของเด็กและเยาวชนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็น การศึกษานอกระบบ การศึกษาทางเลือก การเรียนรู้พื้นฐานชุมชน หรือรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานระหว่างการศึกษากับการพัฒนาทักษะอาชีพ ซึ่งจะช่วยเปิดโอกาสและทางเลือกที่หลากหลายในการกลับเข้าสู่ระบบ

ที่	หมวดหมู่	ประเด็นปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะที่พบ	รายงานวิจัย	อื่นๆ
2	การจัดการข้อมูล	การที่แต่ละหน่วยงานใช้ข้อมูลคนละชุด และไม่มีการเชื่อมโยงหรือจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดความซ้ำซ้อนในการทำงาน ข้อมูลไม่ตรงกัน การติดตามเด็กกลุ่มเป้าหมายขาดความต่อเนื่อง และไม่สามารถวิเคราะห์สภาพปัญหาได้อย่างแม่นยำในภาพรวม ของจังหวัด นอกจากนี้ ความแตกต่างของเกณฑ์การจำแนกข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบต่างกัน ของแต่ละหน่วยงาน เช่น ด้านการศึกษา สาธารณสุข พัฒนาสังคม หรือท้องถิ่น ทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการช่วยเหลือและส่งต่อกรณีต่าง ๆ รวมถึงยากต่อการติดตามผลลัพธ์อย่างเป็นระบบ	บูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลของเด็กและเยาวชนระหว่างหน่วยงาน เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานหลัก ได้แก่ หน่วยงานด้านการศึกษา สาธารณสุข พัฒนาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกหน่วยงานสามารถเข้าถึงและบันทึกข้อมูลร่วมกันได้อย่างเป็นระบบ โดยจัดตั้งฐานข้อมูลกลางด้านเด็กและเยาวชนนอกกระบวนการศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	การนำ Big Data มาประยุกต์ใช้พัฒนาการศึกษาของไทยอย่างยั่งยืน โดยหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบด้านการศึกษา อาจพิจารณาดำเนินการ ดังนี้ การรวบรวมการคัดกรองและเรียบเรียงข้อมูล จะต้องจัดให้มีการบูรณาการและจัดทำแพลตฟอร์ม Big Data ส่วนกลาง ที่รวบรวมข้อมูลนักเรียน ครู สถานศึกษา ทรัพยากรทางการศึกษา และอื่นๆ ทั้งหมดของประเทศ โดยจัดให้มีแพลตฟอร์มมาตรฐานเพื่อให้มีการนำเข้าข้อมูลโดยบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไปในรูปแบบและทิศทางเดียวกัน (บทความวิชาการเรื่อง Bid Data สำหรับพัฒนาการศึกษาของไทยเพื่อความยั่งยืน , ธนานันท์ วิไลลักษณ์, 2564)	ข้อเสนอการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ควรจัดทำฐานข้อมูลกลางของจังหวัด (Big Data) พัฒนาระบบสารสนเทศกลางในระยะยาว เพื่อรองรับการบูรณาการข้อมูลและค้นหาให้มีประสิทธิภาพ
3	การบูรณาการความร่วมมือ	การดำเนินงานแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนที่อยู่นอกกระบวนการศึกษา ยังประสบข้อจำกัดด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ โดยพบว่าหน่วยงานต่าง ๆ มักดำเนินงานตามภารกิจของตนเองเป็นหลัก ขาดกลไกกลางในการประสานงานร่วมกันอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง ทำให้การทำงานมีลักษณะกระจัดกระจายและขาดเอกภาพ	ตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนนอกกระบวนการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะกรรมการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชน นอกกระบวนการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ระดับอำเภอ เพื่อขับเคลื่อน แก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนที่อยู่นอกกระบวนการศึกษาโดยเฉพาะ	การกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาเป็นวิธีการสำคัญของการบริหารจัดการศึกษา ที่ทั้งประเทศไทยและต่างประเทศต่างให้ความสำคัญ เพื่อมุ่งหวังให้การศึกษาเป็นกลไกการพัฒนาคนเพื่อการพัฒนาประเทศ ที่ควบคู่กับระบบของการตรวจสอบและถ่วงดุล รวมทั้งการติดตามและประเมินผลเพื่อการบริหารจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพมากเท่านั้น ซึ่งขึ้นอยู่กับบริบท	ข้อเสนอการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ควรมีกระจายอำนาจและสนับสนุนกลไกระดับอำเภอ กระจายอำนาจการบริหารและตัดสินใจจากระดับจังหวัดลงสู่ระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาและดำเนินการมาตรการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนรายกรณีได้อย่างตรงจุด รวดเร็ว และเหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ โดยใช้ตัวชี้วัดร่วมของแต่ละ

				ของแต่ละประเทศและท้องถิ่นที่จัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554)	หน่วยงานเป็นเกณฑ์หรือมาตรฐานวัดผล สำเร็จที่แต่ละหน่วยงานสามารถใช้ ร่วมกัน ช่วยให้ทุกภาคส่วนสามารถ วางแผนและขับเคลื่อนงานไปใน ทิศทางเดียวกัน ประเมินผลได้ตาม มาตรฐานเดียวกัน
--	--	--	--	---	--

คุณานันต์ วิทศาภิรมย์. (2565). ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการให้การศึกษาแก่เด็กนักเรียนไทย. สารนิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ธนันท์ วิไลลักษณ์. (2564). Big Data สำหรับพัฒนาการศึกษาของไทยเพื่อความยั่งยืน Big Data for Sustainable Development of Thai Education. บทความวิชาการ รัฐศาสตร์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). การวิจัยและพัฒนารูปแบบกลไกการส่งเสริมการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา. รายงานการวิจัย กระทรวงศึกษาธิการ

2.3 การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ประเด็นความสอดคล้องเชิงนโยบาย

ที่	ประเด็นปัญหาที่พบ	ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)	นโยบายของรัฐบาล	นโยบายและจุดเน้นกระทรวงศึกษาธิการ	แผนปฏิบัติการประจำปีของ สป.	ยุทธศาสตร์จังหวัด	กลไกการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
1. การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา : มีเด็กและเยาวชนจำนวนมากอยู่นอกระบบการศึกษา โดยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีเด็กจำนวน 9,601 คน ที่อยู่นอกระบบการศึกษา	ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์	ยุทธศาสตร์ชาติ	หมวดหมู่ที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูงมุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต	ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ	ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครองช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา (Zero Drop out) ให้มีโอกาสดำเนินการศึกษาทั้งในระบบนอกระบบ และตามอัธยาศัย	ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา	แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (พ.ศ. 2566-2570) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเข้าถึงบริการทางการศึกษาของผู้เรียนและประชาชนอย่างทั่วถึงเท่าเทียม เป้าประสงค์ที่ 6 ประชาชนกลุ่มเป้าหมายมีหลักประกันในการเข้าถึงบริการทางการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึง เสมอภาค และเหมาะสม	หน่วยงานทางการศึกษา ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โรงเรียนสถานศึกษาในระบบและนอกระบบ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด ศูนย์การศึกษาพิเศษ ร่วมกับหน่วยงานด้านสาธารณสุข พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หน่วยงานด้านแรงงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาสังคม
2. การจัดการข้อมูล : การที่แต่ละหน่วยงานใช้ข้อมูลคนละชุด และไม่มีการเชื่อมโยงหรือจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความซ้ำซ้อนในการทำงาน ข้อมูลไม่ตรงกัน								
3.การบูรณาการความร่วมมือ : ข้อจำกัดด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ หน่วยงานต่าง ๆ มักดำเนินงานตามภารกิจของตนเองเป็นหลัก ขาดกลไกกลางในการประสานงานร่วมกันอย่างชัดเจน								

2.5 การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย (จากการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะกรรมการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ระดับอำเภอ)

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า กลุ่มเป้าหมายที่สำคัญของข้อเสนอเชิงนโยบายตามรายงานฉบับนี้ จึงอยู่ที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

1. เด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษา ในช่วงอายุ 3 – 18 ปี ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 9,601 คน
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ประกอบด้วย หน่วยงานทางการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และภาคีเครือข่ายในระดับจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่น ตลอดจนหน่วยงานด้านสาธารณสุข หน่วยงานด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หน่วยงานด้านแรงงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ที่มีบทบาทในการร่วมบูรณาการ ส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมทั้งผู้บริหารและผู้รับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ การพัฒนาการศึกษา ของหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ที่	กลุ่มเป้าหมาย	ประเด็นปัญหาที่พบ	ข้อเสนอจากการประชุมคณะกรรมการระดับจังหวัด/อำเภอ	กลไกการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
1.	เด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษา ในช่วงอายุ 3 – 18 ปี ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	มีเด็กจำนวน 9,601 คน ที่อยู่นอกระบบการศึกษา โดยเหตุผลหลักของการหลุดออกนอกระบบ 5 ด้าน คือ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านครอบครัว ปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านพฤติกรรมตัวเด็ก และปัญหาเรื่องสุขภาพ/ความพิการ ทั้งนี้ ปัญหาทั้งหมดมีรากฐานสำคัญมาจากปัญหาด้านเศรษฐกิจ ที่ส่งผลกระทบต่อปัจจัยอื่น และเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เด็กและเยาวชนไม่สามารถเข้าถึงและอยู่ในระบบการศึกษาได้	- ส่งเสริมรูปแบบการศึกษาทางเลือกและการฝึกอาชีพควบคู่กับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงการสนับสนุนการเรียนรู้นอกระบบ - การจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของเด็กและเยาวชน ให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ส่งเสริมการศึกษาตามศักยภาพและความถนัดของแต่ละบุคคล พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษา ให้มีความยืดหยุ่น และการเรียนรู้ที่หลากหลาย	ดำเนินการผ่านกลไกของคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะกรรมการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ระดับอำเภอ

ที่	กลุ่มเป้าหมาย	ประเด็นปัญหาที่พบ	ข้อเสนอจากการประชุมคณะกรรมการระดับจังหวัด/อำเภอ	กลไกการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
2	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงาน ประกอบด้วย หน่วยงาน ทางการศึกษา หน่วยงาน ภาครัฐ และภาคีเครือข่าย ในระดับจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่น ตลอดจน หน่วยงานด้านสาธารณสุข หน่วยงานด้านการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของ มนุษย์ หน่วยงานด้าน แรงงาน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ภาคประชา สังคม และภาคเอกชน ที่มีบทบาทในการร่วม บูรณาการ ส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อน การแก้ไขปัญหาเด็กและ เยาวชนนอกระบบ การศึกษาในพื้นที่จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์	การที่แต่ละหน่วยงานใช้ ข้อมูลคนละชุด และไม่มีการ เชื่อมโยงหรือจัดทำระบบ ฐานข้อมูลกลางร่วมกันอย่างมี ประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิด ความซ้ำซ้อนในการทำงาน ข้อมูลไม่ตรงกัน การติดตาม เด็กกลุ่มเป้าหมายขาดความ ต่อเนื่อง และไม่สามารถ วิเคราะห์สภาพปัญหาได้อย่าง แม่นยำในภาพรวมของจังหวัด นอกจากนี้ ความแตกต่างของ เกณฑ์การจำแนกข้อมูล การ จัดเก็บข้อมูลในรูปแบบต่างกัน ของแต่ละหน่วยงาน เช่น ด้านการศึกษา สาธารณสุข พัฒนาสังคม หรือท้องถิ่น ทำ ให้เกิดความล่าช้าในการ ดำเนินการช่วยเหลือและส่งต่อ กรณีต่าง ๆ รวมถึงยากต่อการ ติดตามผลลัพธ์อย่างเป็นระบบ	บูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลของเด็กและเยาวชนระหว่าง หน่วยงาน เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานหลัก ได้แก่ หน่วยงาน ด้านการศึกษา สาธารณสุข พัฒนาสังคม องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกหน่วยงาน สามารถเข้าถึงและบันทึกข้อมูลร่วมกันได้อย่างเป็นระบบ โดยจัดตั้งฐานข้อมูลกลางด้านเด็กและเยาวชนนอกระบบ การศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	ดำเนินการผ่านกลไกของคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย การแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้ กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ และคณะทำงานแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชน นอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ระดับอำเภอ

ที่	กลุ่มเป้าหมาย	ประเด็นปัญหาที่พบ	ข้อเสนอจากการประชุมคณะกรรมการระดับจังหวัด/อำเภอ	กลไกการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
3	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมทั้งผู้บริหารและ ผู้รับผิดชอบในการกำหนด นโยบาย ยุทธศาสตร์ การ พัฒนาการศึกษา ของ หน่วยงานสังกัด กระทรวงศึกษาธิการและ หน่วยงานอื่นหรือภาคส่วน ที่เกี่ยวข้อง ในจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์	ข้อจำกัดด้านความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับนโยบายและระดับ ปฏิบัติ โดยพบว่าหน่วยงาน ต่าง ๆ มักดำเนินงานตาม ภารกิจของตนเองเป็นหลัก ขาดกลไกกลางในการ ประสานงานร่วมกันอย่าง ชัดเจนและต่อเนื่อง ทำให้การทำงานมีลักษณะ กระจัดกระจายและขาด เอกภาพ	กระจายอำนาจและสนับสนุนกลไกระดับอำเภอ กระจาย อำนาจการบริหารและตัดสินใจจากระดับจังหวัดลงสู่ระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาและดำเนิน มาตรการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนรายกรณีได้อย่างตรงจุด รวดเร็ว และเหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ โดยใช้ตัวชี้วัดร่วมของแต่ละหน่วยงานเป็นเกณฑ์หรือมาตร วัดผลสำเร็จที่แต่ละหน่วยงานสามารถใช้ร่วมกัน ช่วยให้ทุกภาค ส่วนสามารถวางแผนและขับเคลื่อนงานไปในทิศทางเดียวกัน ประเมิณผลได้ตามมาตรฐานเดียวกัน	ดำเนินการผ่านกลไกของคณะกรรมการขับเคลื่อน นโยบายการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะทำงานแก้ไขปัญหาคัดและ เยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ระดับอำเภอ

2.6 ผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ประเด็นปัญหาร่วมกับการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ประเด็นความสอดคล้องเชิงนโยบาย ตลอดจนการวิเคราะห์ กลุ่มเป้าหมาย สามารถสรุปประเด็นข้อเสนอแนะนโยบายแบบบูรณาการด้านการศึกษาในภูมิภาค เพื่อแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ดังนี้

ที่	กลุ่มเป้าหมาย	ประเด็นปัญหา/ ข้อเสนอแนะที่พบ	ความสอดคล้องเชิงนโยบาย	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินการ	กลไกการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
1.	เด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษา ในช่วงอายุ 3 – 18 ปี ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	ประเด็นปัญหา : มีเด็กจำนวน 9,601 คน ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่อยู่นอกระบบการศึกษา โดยเหตุผลหลักของการหลุดออกนอกระบบ 5 ด้าน คือ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านครอบครัว ปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านพฤติกรรมตัวเด็ก และปัญหาเรื่องสุขภาพ/ความพิการ ทั้งนี้ ปัญหาทั้งหมดมีรากฐานสำคัญมาจากปัญหาด้านเศรษฐกิจ ที่ส่งผลกระทบต่อปัจจัยอื่น ข้อเสนอแนะ : การจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของเด็กและเยาวชนให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ส่งเสริมการศึกษาตามศักยภาพและความถนัดของแต่ละบุคคล	-นโยบายรัฐบาลข้อที่ 7 ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ	เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สาเหตุสำคัญของการหลุดออกนอกระบบการศึกษาของเด็กและเยาวชน ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเสนอแนวทางการจัดสรรทรัพยากรและพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นและหลากหลาย เพื่อตอบสนองต่อศักยภาพและความต้องการที่แตกต่างกันของเด็กและเยาวชน รวมถึงกำหนดแนวทางในการสนับสนุนให้สามารถกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา	1. จัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะทำงานแก้ไขปัญหาลูกหลานเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ระดับอำเภอ 2. สำรวจเด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมายโดยจัดทำฐานข้อมูลกลางที่เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน เพื่อนำมาใช้วิเคราะห์สภาพปัญหาและวางแผนการช่วยเหลืออย่างตรงจุด 3. วางแผนการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เช่น ทุนการศึกษา อุปกรณ์การเรียน ค่าใช้จ่ายในการ	ดำเนินการผ่านกลไกของคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะทำงานแก้ไขปัญหาลูกหลานเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ระดับอำเภอ

		พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาให้มีความยืดหยุ่น และการเรียนรู้ที่หลากหลาย			เดินทาง รวมถึงมาตรการสนับสนุนครอบครัวที่มีความเปราะบางทางเศรษฐกิจ เพื่อสร้างเงื่อนไขพื้นฐานให้เด็กสามารถกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา 4. พัฒนาทางเลือกการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการและศักยภาพของเด็กและเยาวชนแต่ละคน	
2	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ประกอบด้วย หน่วยงานทางการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และภาคีเครือข่ายในระดับจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่น	ประเด็นปัญหา : การที่แต่ละหน่วยงานใช้ข้อมูลคนละชุด และไม่มีการเชื่อมโยงหรือจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดความซ้ำซ้อนในการทำงาน ข้อมูลไม่ตรงกัน ข้อเสนอแนะ : บูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลของเด็กและเยาวชนระหว่างหน่วยงานและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกหน่วยงานสามารถเข้าถึงและบันทึกข้อมูลร่วมกันได้อย่างเป็นระบบ โดยจัดตั้งฐานข้อมูลกลางด้านเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	-นโยบายรัฐบาลข้อที่ 7 ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ	เพื่อพัฒนาแนวทางการบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลเด็กและเยาวชนระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานด้านการศึกษา สาธารณสุข พัฒนาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีเครือข่าย รวมทั้งจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางด้านเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้สามารถเข้าถึงและบันทึกข้อมูลร่วมกันได้อย่างเป็นระบบ ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน	1. จัดประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และแนวทางการร่วมมือในการจัดทำระบบฐานข้อมูลกลาง ตลอดจนกำหนดรูปแบบ ข้อมูล และองค์ประกอบ ข้อมูลร่วมที่ทุกหน่วยงานสามารถใช้งานได้ 2. ดำเนินการเชื่อมโยงข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ เข้าสู่ระบบฐานข้อมูลกลาง 3. ปรับปรุงฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเสมอ โดยต้องคำนึงถึงความถูกต้อง และความปลอดภัยของข้อมูลเป็นหลัก	ดำเนินการผ่านกลไกของคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะทำงานแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ระดับอำเภอ

3	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมทั้งผู้บริหารและผู้รับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ การพัฒนาการศึกษา ของหน่วยงานสังกัด กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	ประเด็นปัญหา : ข้อจำกัด ด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ โดยพบว่าหน่วยงานต่าง ๆ มักดำเนินงานตามภารกิจของตนเองเป็นหลัก ขาดกลไกกลางในการประสานงานร่วมกันอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง ทำให้การทำงานมีลักษณะกระจัดกระจายและขาดเอกภาพ ข้อเสนอแนะ : กระจายอำนาจการบริหารและตัดสินใจจากระดับจังหวัดลงสู่ระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาและดำเนินการมาตรการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนรายกรณีได้อย่างตรงจุด รวดเร็ว และเหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ โดยใช้ตัวชี้วัดร่วมของแต่ละหน่วยงานเป็นเกณฑ์หรือมาตรวัดผลสำเร็จที่แต่ละหน่วยงานสามารถใช้ร่วมกัน ช่วยให้ทุกภาคส่วนสามารถวางแผนและขับเคลื่อนงานไปในทิศทางเดียวกัน ประเมินผลได้ตามมาตรฐานเดียวกัน	-นโยบายรัฐบาลข้อที่ 7 ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ	เพื่อพัฒนาแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการตัดสินใจจากระดับจังหวัดสู่ระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผน และการดำเนินการมาตรการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนสามารถดำเนินไปอย่างมีเอกภาพ สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ มีความรวดเร็ว ชัดเจน และสามารถประเมินผลได้ตามมาตรฐานเดียวกัน	1. จัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะทำงานแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ระดับอำเภอ 2. ขยายการดำเนินงานครอบคลุมทุกพื้นที่ และพัฒนาเชิงระบบอย่างต่อเนื่อง โดยจัดให้มีช่องทางประสานงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงาน และการทบทวนปรับปรุงตัวชี้วัดร่วมให้ทันสมัย สอดคล้องกับบริบท	ดำเนินการผ่านกลไกของคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะทำงานแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ระดับอำเภอ
---	--	---	--	---	--	---

ส่วนที่ 3 สรุปและข้อเสนอแนะ

3.1 สรุปผลการศึกษาวิเคราะห์ที่เชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติ และแนวทางการดำเนินการ

ในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ดำเนินงานส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาต่อยอด และพัฒนาแบบร่วมมือหรือบูรณาการอย่างเป็นระบบ ผ่านคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะทำงานแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ระดับอำเภอ เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทาง บทบาทหน้าที่ และวางแผนดำเนินงานให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ทั้งนี้ได้เน้นการส่งเสริมให้หน่วยงานทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานทางการศึกษา ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โรงเรียน สถานศึกษาในระบบและนอกระบบ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด และศูนย์การศึกษาพิเศษ รวมถึงหน่วยงานด้านสาธารณสุข พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หน่วยงานด้านแรงงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินงานดังกล่าวมุ่งพัฒนาต่อยอดแนวทางการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 9,601 ราย ให้สามารถกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาได้อย่างยั่งยืน โดยได้จัดทำแผนการดำเนินงานรายกรณี การใช้ฐานข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานในการติดตามความก้าวหน้า และจัดประชุมร่วมเพื่อกำหนดแนวทางและวางแผนการส่งต่อที่เหมาะสมกับปัญหาและบริบทเฉพาะรายบุคคล นอกจากนี้ยังได้บูรณาการกลไกการค้นหา ช่วยเหลือ ส่งต่อ และดูแลเด็กและเยาวชนอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนี้

1. การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา

มีเด็กและเยาวชนจำนวนมากที่อยู่นอกระบบการศึกษา โดยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีเด็กจำนวน 9,601 คน ที่อยู่นอกระบบการศึกษา โดยจำแนกเหตุผลหลักของการหลุดออกนอกระบบ 5 ด้าน คือ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านครอบครัว ปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านพฤติกรรมตัวเด็ก และปัญหาเรื่องสุขภาพ/ความพิการ ทั้งนี้ ปัญหาทั้งหมดมีรากฐานสำคัญมาจากปัญหาด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อปัจจัยอื่น และเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เด็กและเยาวชนไม่สามารถเข้าถึงและอยู่ในระบบการศึกษาได้

2. การจัดการข้อมูล

การที่แต่ละหน่วยงานใช้ข้อมูลคนละชุด และไม่มีการเชื่อมโยงหรือจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดความซ้ำซ้อนในการทำงาน ข้อมูลไม่ตรงกัน การติดตามเด็กกลุ่มเป้าหมายขาดความต่อเนื่อง และไม่สามารถวิเคราะห์สภาพปัญหาได้อย่างแม่นยำในภาพรวม ของจังหวัด นอกจากนี้ ความแตกต่างของเกณฑ์การจำแนกข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบต่างกัน ของแต่ละหน่วยงาน เช่น ด้านการศึกษา สาธารณสุข พัฒนาสังคม หรือท้องถิ่น ทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการช่วยเหลือและส่งต่อกรณีต่าง ๆ รวมถึงยากต่อการติดตามผลลัพธ์อย่างเป็นระบบ

3. การบูรณาการความร่วมมือ

การดำเนินงานแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษา ยังประสบข้อจำกัดด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ โดยพบว่าหน่วยงานต่าง ๆ มักดำเนินงานตามภารกิจของตนเองเป็นหลัก ขาดกลไกกลางในการประสานงานร่วมกันอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง ทำให้การทำงานมีลักษณะกระจัดกระจายและขาดเอกภาพ

จากการวิเคราะห์ปัญหาข้างต้น สามารถนำมาสรุปแนวทางการดำเนินงานได้ดังนี้

1. การจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับความต้องการพื้นฐานของเด็กและเยาวชนให้สามารถกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ส่งเสริมการศึกษาตามศักยภาพและความถนัดของแต่ละบุคคล ซึ่งมีแนวทางดังนี้

1.1 พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาให้มีความยืดหยุ่น ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่มีความหลากหลาย เช่น การเรียนผ่านระบบออนไลน์ การศึกษานอกระบบ และการจัดการศึกษาโดยเน้นความสนใจและความสามารถเฉพาะตัวของผู้เรียน เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของตนเอง

1.2 สร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการศึกษาแก่ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชน เพื่อให้ทุกภาคส่วนร่วมมือกันป้องกันปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบังคับใช้กฎหมายด้านการศึกษากดดัน เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานทางการศึกษาของเด็กทุกคน

1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และเฝ้าระวังเด็กและเยาวชนอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในกรณีที่มีพฤติกรรมเสี่ยงหรือมีแนวโน้มที่จะหลุดออกจากระบบการศึกษา พร้อมทั้งจัดมาตรการช่วยเหลืออย่างทันท่วงที

1.4 การสนับสนุนทางเศรษฐกิจและสวัสดิการแก่ครอบครัว ดำเนินการช่วยเหลือผู้ปกครองที่มีข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ เช่น การจัดหาทุนการศึกษา เงินอุดหนุน หรือโครงการส่งเสริมอาชีพ เพื่อบรรเทาภาระค่าใช้จ่าย และสร้างโอกาสให้เด็กและเยาวชนสามารถศึกษาต่อได้อย่างต่อเนื่อง

1.5 การจัดโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมรูปแบบการศึกษาทางเลือก และการฝึกอาชีพควบคู่กับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงการสนับสนุนการเรียนรู้นอกระบบ เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถเลือกเส้นทางการศึกษาที่เหมาะสมกับตนเอง และมีทางเลือกที่หลากหลายตามศักยภาพ

2. การบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลเด็กและเยาวชนระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานด้านการศึกษา สาธารณสุข พัฒนาสังคม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกหน่วยงานสามารถเข้าถึงและบันทึกข้อมูลร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยจัดตั้งฐานข้อมูลกลางด้านเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3. การจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พร้อมทั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในระดับอำเภอ เพื่อขับเคลื่อนและแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษาโดยเฉพาะ กระจายอำนาจและสนับสนุนกลไกระดับอำเภอ กระจายอำนาจการบริหารและตัดสินใจจากระดับจังหวัดลงสู่ระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาและดำเนินการมาตรการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนรายกรณีได้อย่างตรงจุด รวดเร็ว และเหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่โดย

ใช้ตัวชี้วัดร่วมของแต่ละหน่วยงานเป็นเกณฑ์หรือมาตรวัดผลสำเร็จที่แต่ละหน่วยงานสามารถใช้ร่วมกัน ช่วยให้ทุกภาคส่วนสามารถวางแผนและขับเคลื่อนงานไปในทิศทางเดียวกัน ประเมินผลได้ตามมาตรฐานเดียวกัน

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อต่อยอดการพัฒนาในอนาคต

เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นไปอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรพิจารณาแนวทางต่อยอดการพัฒนาในอนาคตดังนี้

1. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลให้มีความก้าวหน้าและครบวงจร (Big Data)

1) การเชื่อมโยงข้อมูลแบบเรียลไทม์: พัฒนาระบบให้สามารถเชื่อมโยงและอัปเดตข้อมูลของเด็กแต่ละคนได้อย่างอัตโนมัติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ลดความล่าช้าในการส่งต่อและให้ความช่วยเหลือ

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคาดการณ์: นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก เพื่อระบุกลุ่มเด็กที่มีความเสี่ยงสูงที่จะหลุดออกจากระบบการศึกษา หรือกลุ่มที่มีแนวโน้มที่จะกลับเข้าสู่ระบบได้ยาก โดยใช้ข้อมูลย้อนหลังและปัจจัยเสี่ยงต่างๆ มาประกอบการพิจารณา เพื่อให้สามารถกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3) การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ: สร้าง Dashboard หรือหน้าจอแสดงผลข้อมูลสำหรับผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญได้อย่างรวดเร็ว เห็นภาพรวมของสถานการณ์ และสามารถเจาะลึกข้อมูลรายบุคคลได้ ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายและการวางแผนการดำเนินงาน

2. การส่งเสริมนวัตกรรมและแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล

ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนนอกระบบ เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น

1) การพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้เฉพาะบุคคล: จัดทำแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือแพลตฟอร์มออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย มีเนื้อหาการเรียนรู้ที่หลากหลาย ยืดหยุ่น และปรับให้เข้ากับความสามารถ ศักยภาพ และบริบทของเด็กแต่ละคน

2) การบูรณาการทักษะดิจิทัลในการจัดการศึกษา: จัดหลักสูตรระยะสั้น หรือการฝึกอบรมทักษะด้านดิจิทัลที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพในยุคปัจจุบัน ควบคู่ไปกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและโอกาสในการประกอบอาชีพในอนาคต

3. การดึงภาคเอกชนเข้าร่วมลงทุนทางสังคม (CSR)

ประสานความร่วมมือกับองค์กรธุรกิจภาคเอกชน เพื่อขอรับการสนับสนุนในด้านต่างๆ เช่น การจัดหาอุปกรณ์การเรียนรู้ ทุนการศึกษา การจัดฝึกอบรมวิชาชีพ หรือการรับเข้าทำงาน เพื่อสร้างโอกาสและเส้นทางอาชีพให้กับเด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษา

3.3 ข้อเสนอเชิงปฏิบัติในพื้นที่

การดำเนินการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนที่อยู่ในนอกระบบการศึกษา เป็นภารกิจที่มีความซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลากหลายประการ ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา รวมถึงเชิงนโยบายระดับประเทศ อันเป็นลักษณะของปัญหาเชิงซ้อน ซึ่งไม่สามารถแก้ไขได้โดยใช้มาตรการใดมาตรการหนึ่งได้

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ตระหนักถึงลักษณะของปัญหาดังกล่าว จึงได้นำแนวคิด **"การกินช้างทีละคำ" (Eat the Elephant One Bite at a Time)** มาประยุกต์ใช้ แนวคิดดังกล่าวเน้นย้ำหลักการว่า ภารกิจขนาดใหญ่ควรได้รับการจัดการโดยการแบ่งออกเป็นงานย่อย เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอนและเกิดประสิทธิผลสูงสุด เปรียบได้กับการที่ไม่สามารถ "รับประทานช้างทั้งตัวได้ในคำเดียว" เช่นเดียวกันกับการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชน หากพยายามดำเนินการทุกมิติในคราวเดียว อาจส่งผลให้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดถูกใช้ไปโดยไม่เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างชัดเจนดังนั้น แม้ว่าภารกิจดังกล่าวจะมีขนาดใหญ่และมีความซับซ้อนเพียงใด ก็สามารถดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จได้ หากมีการวางแผนที่เป็นระบบ แบ่งภารกิจออกเป็นลำดับขั้นตอนย่อย และดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในทุกกระดับ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนเป็นรูปธรรม โดยมีกรอบแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1. การจำแนกกลุ่มเป้าหมาย

ดำเนินการแยกกลุ่มเป้าหมายออกเป็นรายช่วงวัย ได้แก่ เด็กก่อนประถม เด็กวัยเรียน และเยาวชน เพื่อให้สามารถวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเพาะของแต่ละช่วงวัยได้อย่างเหมาะสม

2. การจัดสรรพื้นที่รับผิดชอบ

จัดแบ่งพื้นที่รับผิดชอบตามเขตพื้นที่บริการและระดับอำเภอ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการภารกิจได้อย่างทั่วถึง และเกิดการกำกับติดตามที่มีประสิทธิภาพ

3. การจำแนกกลุ่มเด็กตามสภาพปัญหาและความเปราะบาง

จำแนกเด็กและเยาวชนออกเป็น 5 กลุ่มย่อยตามลักษณะของปัญหาและความต้องการจำเพาะ เช่น กลุ่มที่มีปัญหาด้านเศรษฐกิจ กลุ่มที่มีปัญหาครอบครัว กลุ่มที่มีความพิการ ฯลฯ เพื่อให้สามารถวางมาตรการช่วยเหลือได้อย่างตรงจุด

4. การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานรายพื้นที่

มุ่งเน้นการดำเนินงานในระดับพื้นที่ โดยกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานรายตำบล อำเภอ และรวบรวมผลการดำเนินงานในระดับจังหวัด เพื่อติดตามความคืบหน้าและผลสัมฤทธิ์ในแต่ละช่วงเวลา

5. การสังเคราะห์ผลการดำเนินงานเพื่อสร้างภาพรวมระดับจังหวัด

นำผลลัพธ์จากการดำเนินงานในแต่ละพื้นที่มาประมวลและสังเคราะห์ เพื่อให้ได้ภาพรวมของสถานการณ์เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในระดับจังหวัด และสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาเชิงนโยบายต่อไป

เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามแนวคิดดังกล่าว จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้นำโมเดล NEXT MOVE มาใช้เป็นกรอบการปฏิบัติการซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลักทั้ง 8 ด้าน ได้แก่

1. **N - Navigate Needs** : การสำรวจและจำแนกความต้องการเฉพาะของเด็กและเยาวชนในแต่ละรายเพื่อกำหนดมาตรการช่วยเหลือที่เหมาะสม
2. **E - Engage Communities** : การส่งเสริมความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของชุมชน ครอบครัว และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหา
3. **X - eXpand Access** : การขยายช่องทางและรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น รองรับศักยภาพและความต้องการของเด็กแต่ละกลุ่ม
4. **T - Track Progress** : การติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าของเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแผนงานให้มีประสิทธิภาพ
5. **M - Mobilize Resources** : การระดมทรัพยากรในด้านงบประมาณ บุคลากรและอุปกรณ์ที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานอย่างเต็มที่
6. **O - Overcome Barriers** : การวิเคราะห์และแก้ไขอุปสรรคเชิงระบบที่เป็นข้อจำกัดต่อการเข้าถึงการศึกษา เช่น ความยากจน ระยะทาง และกฎระเบียบ
7. **V - Value Diversity** : การเคารพและยอมรับความแตกต่างในศักยภาพและบริบทของเด็กและเยาวชนแต่ละราย
8. **E - Empower Learners** : การเสริมสร้างแรงจูงใจและความเชื่อมั่นในตัวเองของเด็กและเยาวชน เพื่อกระตุ้นให้มีความมุ่งมั่นและตั้งใจในการศึกษา

การดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จะนำไปตามหลักการบริหารจัดการภายใต้กรอบแนวคิด “กินช้างทีละคำ” ร่วมกับโมเดล NEXT MOVE โดยเริ่มจากการกำหนดพื้นที่นำร่องและกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสม จากนั้นดำเนินงานในลักษณะทีละขั้นตอนอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งมีการติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงแผนงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการลดจำนวนเด็กนอกระบบลงอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน เพราะการศึกษาต้องไปต่อ ประจวบคีรีขันธ์ NEXT MOVE.

ภาคผนวก

คำสั่งจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ที่ ๒๓๑๓/๒๕๖๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะทำงานแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ระดับอำเภอ

ด้วยรัฐบาลมีนโยบายปฏิรูปการศึกษาและให้ความสำคัญในการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา การส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาหรือพัฒนาศักยภาพตามความถนัดของผู้เรียน รวมถึงการส่งเสริมการสร้างรายได้ระหว่างเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีคุณภาพต่อไปในอนาคต ประกอบกับคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ได้มีมติรับทราบและเห็นชอบมาตรการขับเคลื่อนประเทศไทยเพื่อแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๗ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับมติคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Thailand Zero Dropout) ระดับชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคณะทำงานแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ระดับอำเภอ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. คณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Prachuap Khiri Khan Zero Dropout) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

องค์ประกอบ

๑.๑ ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	ประธานกรรมการ
๑.๒ รองผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	รองประธานกรรมการ
(ที่กำกับดูแลสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์)	
๑.๓ ปลัดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๔ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๕ ผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๑๔	กรรมการ
๑.๖ นายกเหล่ากาชาดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๗ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๘ ท้องถิ่นจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๙ นายกองัดการบริหารส่วนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
/๑.๑๐ พัฒนาสังคม...	

๑.๑๐ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๑๑ ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๑๒ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ๓๖ ประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๑๓ แรงงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๑๔ จัดหางานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๑๕ พัฒนาการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๑๖ ประชาสัมพันธ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๑๗ อุตสาหกรรมจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๑๘ ประธานหอการค้าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๑๙ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๒๐ นายอำเภอ ทุกอำเภอ	กรรมการ
๑.๒๑ รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตวังไกลกังวล	กรรมการ
๑.๒๒ ผู้อำนวยการสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๒๓ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๒๔ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๒๕ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๒๖ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต ๑	กรรมการ
๑.๒๗ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต ๒	กรรมการ
๑.๒๘ นายทรงศักดิ์ ไต้ะทอง ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑.๒๙ นายชาญวิทย์ อุณหสุทธยานนท์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑.๓๐ นางอภิวรรณ พินทอง ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑.๓๑ นายชโนทัย เจริญเนื่อง ประธานคณะกรรมการประสานและส่งเสริม การศึกษาเอกชน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๓๒ ศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการและเลขานุการ
๑.๓๓ รองศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๓๔ นางสาวศรีนภา รังสิกุล นักวิชาการศึกษานายการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๓๕ นางสาวโชติวรรณ ต้นสกุล นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๓๖ นางสาวนิดา นิยมสมุทรานนท์ พนักงานจ้างปฏิบัติงานธุรการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	ผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑) จัดทำแผนการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนนอกระบบการศึกษาของจังหวัด สนับสนุนและขับเคลื่อนการดำเนินงานของส่วนงานที่เกี่ยวข้องตามแผน และติดตามผลการดำเนินงาน

/๒) กำกับดูแล...

๒) กำกับดูแลให้การสำรวจข้อมูล และการบันทึกข้อมูลของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาของจังหวัดในระบบสารสนเทศ Thailand Zero Dropout ให้มีความเป็นปัจจุบัน รวมถึงการสนับสนุนให้มีการนำข้อมูลจากระบบมาใช้ในการดำเนินงาน การติดตามและการให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

๓) สนับสนุนการพัฒนาระบบการจัดการรายกรณี (Case Management System: CMS) แบบบูรณาการ เพื่อดูแลและช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา

๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบนำร่องระดับตำบล ระดับอำเภอ เพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรมการเรียนรู้และการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่น หรือต้นแบบเพื่อการขยายผล รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการรับรองคุณวุฒิ หรือได้ใบประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ

๕) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานและข้อมูลสถานการณ์ของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาของจังหวัด เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Thailand Zero Dropout) หรือคณะกรรมการที่เรียกชื่ออื่น อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๒. คณะทำงานแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ระดับอำเภอ

องค์ประกอบ

๒.๑ เจ้าคณะอำเภอ	ที่ปรึกษา
๒.๒ นายอำเภอ	ประธานคณะทำงาน
๒.๓ ปลัดอำเภอที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๒.๔ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง	คณะทำงาน
๒.๕ สาธารณสุขอำเภอ	คณะทำงาน
๒.๖ ท้องถิ่นอำเภอ	คณะทำงาน
๒.๗ พัฒนาการอำเภอ	คณะทำงาน
๒.๘ ผู้อำนวยการโรงเรียนระดับประถมศึกษา ทุกแห่ง	คณะทำงาน
๒.๙ ผู้อำนวยการโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ทุกแห่ง	คณะทำงาน
๒.๑๐ ผู้อำนวยการวิทยาลัยระดับอาชีวศึกษา ทุกแห่ง	คณะทำงาน
๒.๑๑ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในพื้นที่ ทุกแห่ง	คณะทำงาน
๒.๑๒ กำนัน ทุกตำบล	คณะทำงาน
๒.๑๓ ผู้ใหญ่บ้าน ทุกหมู่บ้าน	คณะทำงาน
๒.๑๔ ประธานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์อำเภอ	คณะทำงาน
๒.๑๕ ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ระดับอำเภอ	คณะทำงาน
๒.๑๖ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต ๑ และเขต ๒	คณะทำงานและเลขานุการ
๒.๑๗ ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๒.๑๘ ครู ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ที่ได้รับมอบหมาย	ผู้ช่วยเลขานุการ
๒.๑๙ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานติดตามเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา	ผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์	
เขต ๑ และเขต ๒	

/ให้คณะทำงาน...

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นางอังคณา นุ่มวิท

ศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คณะกรรมการจัดทำรายงาน

นางสาวศรีนภา รังสิกุล

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

นางสาวโชติวรรณ ตันสกุล

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

นางสาวนิดา นิยมสมุทรานนท์

พนักงานจ้างปฏิบัติงานธุรการ

